

Μετατροπή Βιομηχανικού Συγκροτήματος
Υφαντουργείας Λαδόπουλου (Ερμούπολη Σύρου)
σε Πολιτιστικό και Εμπορικό Κέντρο

Διπλωματική Εργασία | Μάρτιος 2012 | Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Π.Θ.
Φοιτήτρια: Νήρια (Μαρία Φανή) Κουντούρη | Επιβλέπων Καθηγητής: Κώστας Αδαμάκης

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 10397/1

Ημερ. Εισ.: 08-03-2012

Δωρεά: Συγγραφέα

Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ - ΑΜ

2012

ΚΟΥ

Κουντούρη Μαρία Φανί

Διπλωματική Εργασία

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία αφορά την αποκατάσταση και επανάχρηση του ενός εκ των δύο συγκροτημάτων του εργοστασίου «Υφαντήριο και Κλωστήριο Ε. Λαδόπουλο και Υιών εν Σύρω» και περιλαμβάνει τα κτίρια που στεγαζόταν το βαφείο, το στεγνωτήριο νημάτων, τις αποθήκες υφασμάτων, υλικών, χρωμάτων και βάμβακος, τους στάβλους και τα γραφεία της επιχείρησης. Η νέα χρήση που θα αποδοθεί στο κτιριακό συγκρότημα είναι αυτή του πολιτιστικού και εμπορικού κέντρου.

Επιπρόσθετα γίνεται επέκταση του παλιού κτιρίου με τη δημιουργία χώρων (θέατρο, κινηματογράφος, μαγαζιά κτλ) που θα αποτελέσουν πόλο έλξης για τους κατοίκους, αλλά και τους επισκέπτες του νησιού.

Σήμερα η Σύρος δεν έχει πια τη βιομηχανική ζωή που είχε παλιότερα. Όμως συνεχώς εξελίσσεται σε κέντρο διεθνούς τουρισμού και η ανάδειξη της αρχιτεκτονικής και βιομηχανικής κληρονομιάς είναι στους κύριους στόχους της. Επειδή τα εναπομείναντα βιομηχανικά κτίρια που δε φιλοξενούν κάποια νέα χρήση βρίσκονται σε ερειπωμένη μορφή, κρίνεται καταρχάς απαραίτητη η άμεση επισκευή τους. Για αυτό το λόγο έγινε η επιλογή αποκατάστασης του πιο μεγάλου και γνωστού βιομηχανικού κτιρίου της Σύρας. Η αποκατάσταση που προτείνεται σέβεται τα χαρακτηριστικά και την ιστορία του κτιρίου. Τα φθαρμένα τμήματα θα αντικατασταθούν με καινούργια, χωρίς όμως να υπάρχει σύγχυση από τον επισκέπτη σχετικά με το τι είναι καινούργιο και τι παλιό. Επίσης μελετάται εκ νέου η στατική λειτουργία του για να προσαρμοστεί ή να ενισχυθεί σύμφωνα με τη νέα χρήση.

ABSTRACT

The present thesis deals with the restoration and reuse of one of two building compounds of the factory "E. Ladhopoulos and Sons weaving and spinning mill in Syros", which comprises of the buildings where the dye house, the threaddryhouse, the textiles, materials, colors and cotton warehouses, the stables and the offices of the industry were housed. The new use to be assigned to the compound is that of a cultural and shopping center. Furthermore, the old building is extended, creating thus new spaces (theatre, movie theatre, shops etc.) that will be a big draw for the residents as well as for the visitors of the island.

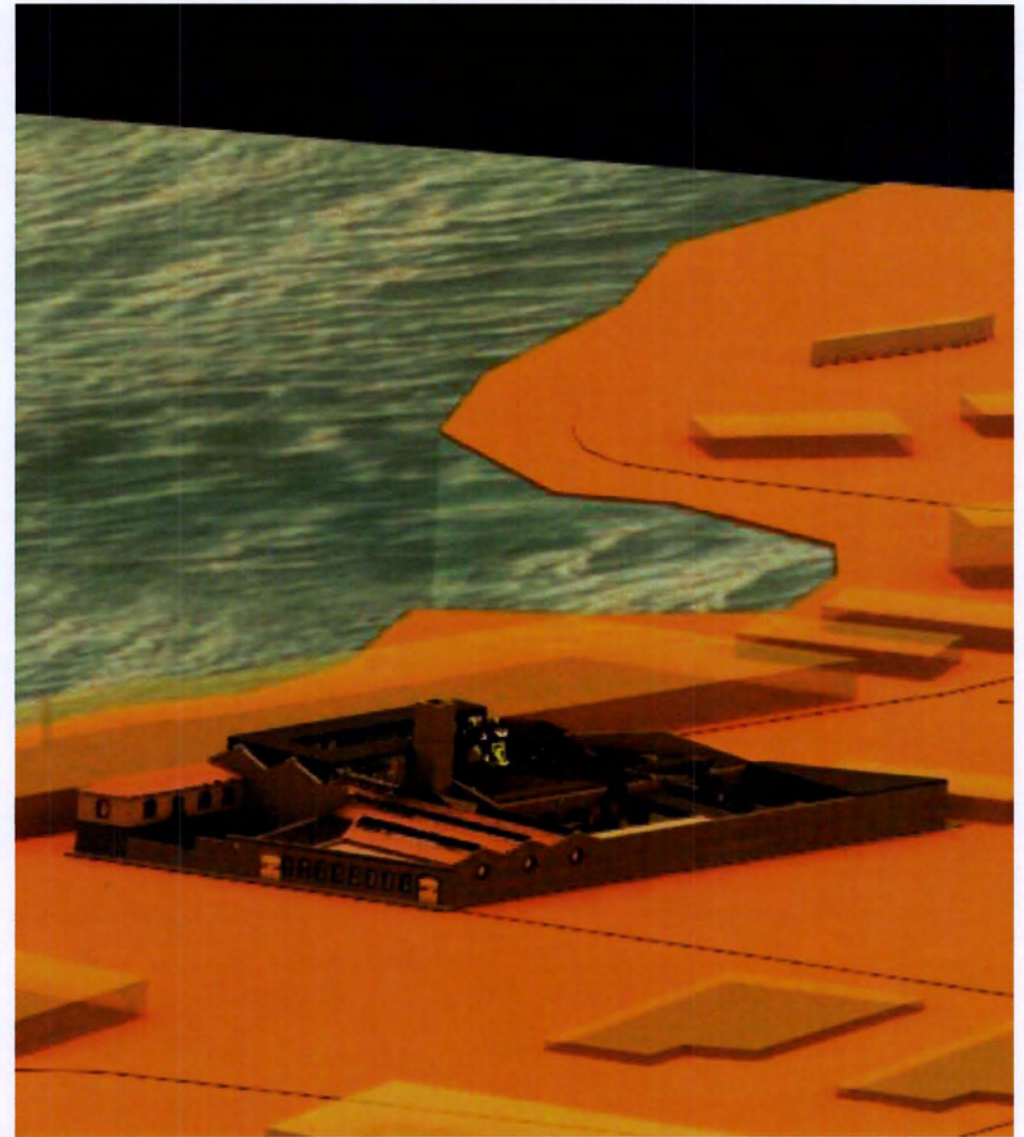
Today, Syros has none of its industrial life of yesteryear. It nevertheless continually evolves into a center of international tourism and the promotion of its architectural and industrial heritage is amongst its main goals. As the remaining industrial buildings that do not house some new function have become ruins, their immediate repair is viewed as necessary in the first place. For this reason we chose to restore the biggest and most well-known industrial building of Syros. The suggested restoration respects the characteristics and the history of the building. The time-worn parts will be replaced with new ones, without creating confusion to the visitor concerning what is old and what is new though. Also, the building's statics are studied anew, so as to be adapted and strengthened according to its new use.

- Περίληψη
- Σύντομη ιστορική αναδρομή
- Η βιομηχανία της Ερμούπολης
- Το εργοστάσιο Λαδόπουλου
- Η αποτύπωση
- Η πρόταση
- Συμπεράσματα
- Βιβλιογραφία

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία αφορά την αποκατάσταση και επανάχρηση του ενός εκ των δύο συγκροτημάτων του εργοστασίου «Υφαντήριο και Κλωστήριο Ε. Λαδόπουλο και Υιών εν Σύρω» και περιλαμβάνει τα κτίρια που στεγαζόταν το βαφείο, το στεγνωτήριο νημάτων, τις αποθήκες υφασμάτων, υλικών, χρωμάτων και βάμβακος, τους στάβλους και τα γραφεία της επιχείρησης. Η νέα χρήση που θα αποδοθεί στο κτιριακό συγκρότημα είναι αυτή του πολιτιστικού και εμπορικού κέντρου. Επιπρόσθετα γίνεται επέκταση του παλιού κτιρίου με τη δημιουργία χώρων (θέατρο, κινηματογράφος, μαγαζιά κτλ) που θα αποτελέσουν πόλο έλξης για τους κατοίκους, αλλά και τους επισκέπτες του νησιού.

Σήμερα η Σύρος δεν έχει πια τη βιομηχανική ζωή που είχε παλιότερα. Όμως συνεχώς εξελίσσεται σε κέντρο διεθνούς τουρισμού και η ανάδειξη της αρχιτεκτονικής και βιομηχανικής κληρονομιάς είναι στους κύριους στόχους της. Επειδή τα εναπομείναντα βιομηχανικά κτίρια που δε φιλοξενούν κάποια νέα χρήση βρίσκονται σε ερειπωμένη μορφή, κρίνεται καταρχάς απαραίτητη η άμεση επισκευή τους. Για αυτό το λόγο έγινε η επιλογή αποκατάστασης του πιο μεγάλου και γνωστού βιομηχανικού κτιρίου της Σύρας. Η αποκατάσταση που προτείνεται σέβεται τα χαρακτηριστικά και την ιστορία του κτιρίου. Τα φθαρμένα τμήματα θα αντικατασταθούν με καινούργια, χωρίς όμως να υπάρχει σύγχυση από τον επισκέπτη σχετικά με το τι είναι καινούργιο και τι παλιό. Επίσης μελετάται εκ νέου η στατική λειτουργία του για να προσαρμοστεί ή να ενισχυθεί σύμφωνα με τη νέα χρήση.

σύντομη ιστορική αναδρομή

Η Σύρος, το ελληνικό νησί με την πανάρχαια ιστορία (αναφέρεται και στην «Οδύσσεια» του Ομήρου ως «Συρία»), βρίσκεται στο Αιγαίο πέλαγος και ειδικότερα στο κέντρο περίπου του συμπλέγματος των Κυκλάδων. Η πρωτεύουσά της, η Ερμούπολη, δημιουργήθηκε εξ αρχής από τους πρόσφυγες που κατέφθασαν από όλα τα μέρη (Σμύρνη, Κάσο, Ψαρά, Κρήτη, αλλά κυρίως από τη Χίο) κατά την ελληνική επανάσταση. Αιτία της προσέλευσης ήταν ότι η Σύρος βρισκόταν υπό την προστασία των Ενετών και των Φράγκων, λόγω του καθολικού δόγματος των κατοίκων της και ουδέτερη στάση στην Ελληνική επανάσταση του 1821.

Οι καθολικοί κάτοικοι της Σύρου, οι Φραγκοσυριανοί ήταν επιφυλακτικοί με τους πρόσφυγες και δεν επέτρεψαν τη δημιουργία κοινού δήμου. Οι νέοι κάτοικοι εγκαταστάθηκαν στην παραλία, στους πρόποδες της παλιάς πόλης και επιδόθηκαν σε εμπορικές εργασίες και στη ναυτιλία. Βάπτισαν τη νέα πόλη που δημιουργήθηκε «Ερμούπολη», τιμώντας το θεό Ερμή, προστάτη του εμπορίου. Τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αι. άρχισε η δημιουργία πολλαπλών εργοστασίων, δίνοντας νέο ευρωπαϊκό και βιομηχανικό χαρακτήρα στο νησί. Η Σύρα γίνεται ως τα 1875 το σπουδαιότερο λιμάνι, όχι μόνο της Ελλάδας μα και της νοτιοανατολικής Μεσόγειου.

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΗΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

Α) ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1822-1870:

Με τη δημιουργία του νέου ελληνικού κράτους το λιμάνι της Σύρου έγινε το κέντρο του εμπορίου της ανατολικής Μεσογείου και αποθήκη εμπορευμάτων. Είναι το μεγαλύτερο λιμάνι εισαγωγικού εμπορίου της χώρας, καθώς η πλειοψηφία των ελληνικών εισαγωγών πραγματοποιείται μέσω του Τελωνείου της Ερμούπολης και τα εμπορεύματα με τα μικρά ιστιοφόρα της Ερμούπολης μεταφέρονται στους τόπους προορισμού τους. Αποτελεί σταυροδρόμι τριών κόσμων με διαφορετικές οικονομίες και διαφορετικό επίπεδο ανάπτυξης: της Δυτικής Ευρώπης με τη Βιομηχανική Επανάσταση, της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και της Ρωσίας. Βιομηχανικά προϊόντα της δύσης κατευθύνονται, μέσω Σύρου προς την ανατολή και αντίστροφα, αγροτικά προϊόντα της ανατολής και ρωσικό σιτάρι μεταφέρονται μέσω Σύρου προς την Ευρώπη (διαμετακομιστικό εμπόριο). Το εμπόριο και εύκολος δανεισμός συμβάλλουν στη μεγάλη συσσώρευση πλούτου και ως εκ τούτου στη μεγάλη ανάπτυξη του εμπορίου, της ναυτιλίας

Η συσσώρευση κεφαλαίου από την εμπορική δραστηριότητα της Ερμούπολης, οι τεχνικές γνώσεις που έφεραν οι πρόσφυγες μαζί τους στην Ερμούπολη και ο μεγάλος αριθμός φτωχών προσφύγων που ήταν εν δυνάμει εργατικό δυναμικό, συντέλεσαν στη δημιουργία των πρώτων εργοστασίων στην Ερμούπολη.

Η Ερμούπολη γνωρίζει την περίοδο 1832-1857 ,μία πρώτη βιομηχανική ανάπτυξη, κυρίως στη βυρσοδεψία και στην αλευροβιομηχανία. Αργότερα η ανάπτυξη έρχεται και στον τομέα της ναυπηγικής, αξιοποιώντας έτσι το συσσωρευμένο εμπορικό κεφάλαιο. Η κλωστοϋφαντουργία και η βαμβακοβιομηχανία πάλι, άρχισαν να ακμάζουν προς το τέλος του 19ου αι. παράλληλα με την ατμοπλοία. Οι πρόσφυγες βοηθούν και στην ανάπτυξη βιοτεχνιών: λουκούμια, χαλβαδόπιτες, σαπούνι, κατεργασία υφασμάτων, βαφής καλεμικερίων (μαντήλια κεφαλής γυναικών).

Στο πρώτο μισό του 19ου αι. έχουμε τη δημιουργία των πρώτων βυρσοδεψείων που απασχολούν από 50-100 άτομα. Όμως λίγα χρόνια αργότερα, τα εργοστάσια θα έρθουν αντιμέτωπα με την οικονομική κρίση του 1852-1855 , κυρίως λόγω της αδυναμίας απορρόφησης των προϊόντων της βυρσοδεψίας στις ανατολικές αγορές. Απόρροια αυτού είναι να σημειωθούν και οι πρώτες πτωχεύσεις. Συγκεκριμένα, Το 1851 υπήρχαν στην Ερμούπολη 12 βυρσοδεψεία, ενώ ένα έτος μετά υπήρχαν μόνο 7. Όσα βυρσοδεψεία κατάφεραν να επιβιώσουν συνεχίζουν την ανάπτυξή τους ως τα μέσα της δεκαετίας του 1870 .Το 1876 υπήρχαν επτά βυρσοδεψεία στην Ελλάδα, από τα οποία τα έξι ήταν στην Ερμούπολη, καθιστώντας την βυρσοδεψική δραστηριότητα της Σύρας την πιο σημαντική στην Ελλάδα.

B) ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1870- 1920:

Στα τέλη της δεκαετίας του 1860 οι διαταραγμένες σχέσεις μεταξύ Ελλάδας- Τουρκίας (για τα γεγονότα στην Κρήτη), προκαλούν οικονομικό πρόβλημα στη Σύρα, δεδομένου ότι έχει πληθώρα συναλλαγών με την Τουρκία. Στο μεταξύ, στα 1870, ξέσπασε ο Γαλλοπρωσικός που δημιούργησε σημαντικά προβλήματα στις εμπορικές συναλλαγές της Ερμούπολης με τη Γαλλία (Την περίοδο 1850 - 1870 οι γαλλικές εξαγωγές στη Σύρα κατείχαν τη δεύτερη θέση, με πρώτη την Αγγλία). Επίσης σημαντικό πλήγμα στο εμπόριο επιφέρει η νομισματική κρίση. Το 1870 υποτιμάται κατά 27% το ρωσικό και το οθωμανικό νόμισμα, που ήταν ο κύριος τρόπος πληρωμής των καθημερινών συναλλαγών. Έτσι το Συριανό εμπόριο παρουσίασε σημαντική πτώση.

Από το 1870 και μετά οι κεφαλαιούχοι επενδύουν σε βιομηχανικές μονάδες που παράγουν ποικίλα είδη (άλευρα, ζυμαρικά και αργότερα υφάσματα) με στόχο πλέον την ελληνική εσωτερική αγορά και όχι το διεθνές εμπόριο. Υπήρχαν όμως προβλήματα στην ανάπτυξη των βιομηχανιών δεδομένου ότι δεν υπήρχαν πρώτες ύλες και νερό, οι αγορές ήταν αβέβαιες και ο Πειραιάς παρέμενε ο μεγαλύτερος ανταγωνιστής.

Η μεγάλη ανάπτυξη στον βιομηχανικό τομέα έγινε κυρίως από τη δεκαετία του 1880 και έπειτα. Αυτή η ανάπτυξη είχε ως αποτέλεσμα την ανακοπή τόσο της παρακμής του νησιού, όσο και της φυγής των κατοίκων της Ερμούπολης. Η κάμψη στο συριανό εμπόριο και οι αλλαγές στις θαλάσσιες συγκοινωνίες στο χώρο της Μεσογείου, οι οποίες επέφεραν κρίση στο χώρο της ναυτιλίας, σε συνδυασμό με την πτώση των χρεογράφων και το διαθέσιμο φθινό εργατικό δυναμικό, θα οδηγήσουν τους μεγαλέμπορους και τους τραπεζίτες να στρέψουν τα κεφάλαιά τους προς τη βιομηχανία. Επίσης οι τραπεζίτες αγοράζουν πτωχευμένες βιομηχανίες είτε χρηματοδοτούν άλλες.

Γ) ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1920 και έπειτα (ΑΠΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ):

Ο πληθυσμός του νησιού αυξάνεται, καθώς μετά την καταστροφή της Μ. Ασίας φτάνει ένα μεγάλο κύμα προσφύγων στην Ερμούπολη (περίπου 8.000), από τους οποίους εγκαθίσταται οριστικά μόνο το 1/3. Σε αντίθεση πολλοί παλιοί κάτοικοι της Ερμούπολης μετοικούν στον Πειραιά για συνέχιση εκεί των βιομηχανικών τους δραστηριοτήτων (όπως π.χ. οι βιομήχανοι Φουστάνος, αδελφοί Βελισσαρόπουλοι κτλ).

Το 1924 βρίσκουμε να λειτουργούν από τις παραδοσιακές βιομηχανίες μόνο 14 βυρσοδεψεία που απασχολούν 190 εργάτες και κατά κύριο λόγο, τα κλωστήρια και τα υφαντήρια, με 2205 εργάτες.

Η κλωστοϋφαντουργία συνεχίζει να αναπτύσσεται ραγδαία στις αρχές του 20ου αι. Οι βιομηχανίες συνέχισαν να εργάζονται ομαλά κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου. Κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου όμως πολλά εργοστάσια έκλεισαν ή υπέστησαν ζημιές, καθώς ήταν υποταγμένα στις γερμανικές αρχές. Μετά τον πόλεμο οι βιομηχανίες σημείωσαν μια μικρή ανάκαμψη.

Γύρω στα 1950 η Ερμούπολη έχει περίπου πάνω από 25 βαμβακοβιομηχανίες, οι οποίες αρχίζουν σταδιακά να εγκαταλείπονται ή να μεταφέρονται στην Αθήνα. Η κρίση συνεχίζεται και με το πέρασμα των χρόνων κλείνουν σταδιακά όλα τα εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας στην Ερμούπολη.

Τα προϊόντα της κλωστοϋφαντουργίας της Ερμούπολης απέκτησαν σοβαρό ανταγωνιστή τα αντίστοιχα προϊόντα των χωρών του Ανατολικού Μπλοκ, των οποίων οι τιμές ήταν πολύ χαμηλές, με αποτέλεσμα να έχουν προβάδισμα στην αγορά. Ακόμα το κράτος δεν στήριξε τη νησιώτικη βιομηχανία και οι τράπεζες κατάσχεσαν υψηλότοκα δάνεια αρκετά εργοστάσια. Αυτοί οι παράγοντες σε συνδυασμό με λάθη διοίκησης και διαχείρισης των επιχειρήσεων οφείλονται για την αποβιομηχάνιση της Ερμούπολης.

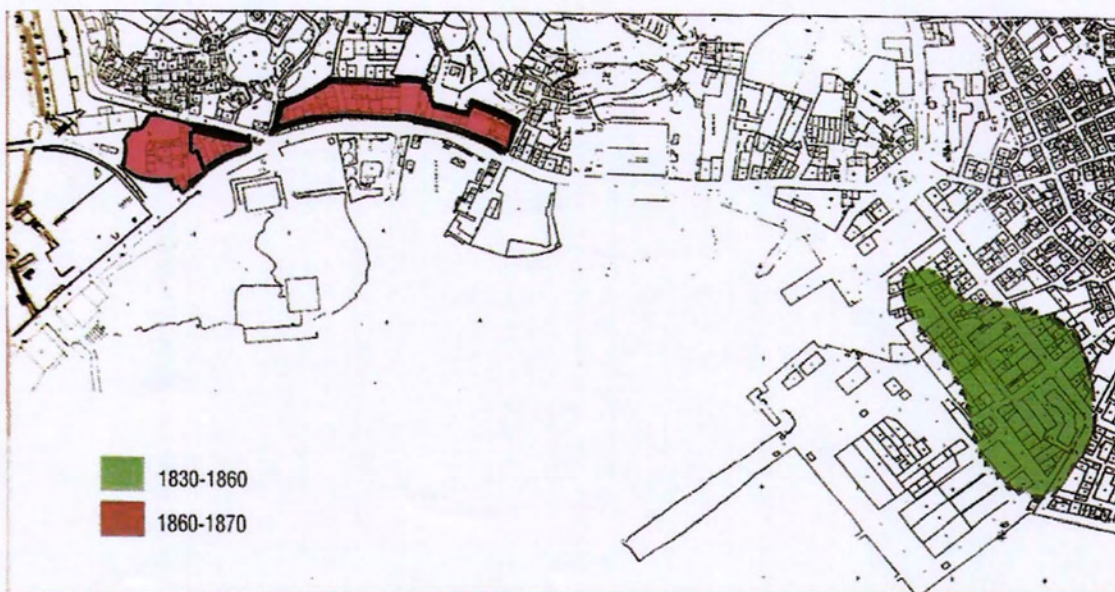
Ως το 1990 είχαν κλείσει και τα τελευταία εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας. Η μοναδική εταιρεία που συνεχίζει τη λειτουργία της μέχρι και σήμερα είναι η «TERLANA», η οποία είχε δημιουργηθεί το 1937 από τον Π. Μουτζουρόπουλο.

ΕΝΤΑΞΗ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΙΣΤΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Η Ερμούπολη χτίστηκε βάση σχεδίου πόλης (1834-1840), που συνέταξαν οι Βαυαροί μηχανικοί Ερλάχερ και Βάιλερ, ο οποίος μάλιστα ανέλαβε και τη χάραξή του.

Τα εργοστάσια έπρεπε να είναι χτισμένα κοντά στην θάλασσα, τόσο για να αξιοποιούν το θαλασσινό νερό (όπως έκαναν τα βυρσοδεψεία, οι μύλοι κτλ), όσο και για να διευκολύνονται οι μεταφορές. Επειδή όμως πολλά αυτά ήταν βλαβερά για την υγεία των κατοίκων, έπρεπε να μετακινηθούν νοτιότερα, στη σημερινή τους θέση (Με τον όρο «μετακίνηση», εννοούμε ότι η πλειοψηφία των εργοστασίων που δημιουργήθηκαν από το 1860 και μετά, τοποθετήθηκαν νοτιότερα από τη θέση που είχαν τα εργοστάσια που είχαν χτιστεί μέχρι τότε).

Έτσι οι βιομηχανικές χρήσεις συγκεντρώθηκαν στην άκρη της πόλης, στα νότια του λιμανιού και στο βασικό άξονα που συνδέει την πόλη με την ύπαιθρο (πρώην οδός Ποσειδωνίας, νυν Ηρώων Πολυτεχνείου) σε χώρο νοτιότερο από την αρχική τους εγκατάσταση, γύρω από το Νεώριο, μέχρι το οποίο είχε επεκταθεί το τότε σχέδιο πόλεως.

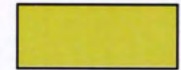

Τα εργοστάσια μετακινήθηκαν νοτιότερα γύρω στα 1860- 1870.

Τα εργοστάσια της Ερμούπολης

Α) Κλωστοϋφαντουργεία (19)

Β) Βυρσοδεψεία (10)

Γ) Μύλοι (3)

Δ) Μηχανουργεία (2)

Ε) Ποτοποιεία (3)

ΣΤ) Λοιπές χρήσεις

ΝΕΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ:

Ένα αρκετά μεγάλο κομμάτι των εναπομεινάντων βιομηχανικών κτιρίων φιλοξενεί νέες χρήσεις. Οι πιο αντιπροσωπευτικές είναι κατοικίες, ξενοδοχεία, γραφεία, καταστήματα και Σούπερ Μάρκετ (βλ. πίνακας νέων χρήσεων στο πρώτο μέρος). Οι περισσότερες επεμβάσεις που έγιναν σε αυτά τα κτίρια, προκειμένου να στεγάσουν τις νέες χρήσεις, αλλοίωσαν σημαντικά τη φυσιογνωμία των κτιρίων, τόσο στο κέλυφος, όσο και στο εσωτερικό τους. Τα υπόλοιπα κτίρια είναι εγκαταλελειμμένα και καταστρέφονται με την πάροδο του χρόνου. Μία από τις εξαιρέσεις αποτελεί το Βιομηχανικό Μουσείο που στεγάζεται στο πρώην εργοστασιακό κτίριο του Βρατσάνου, όπως επίσης και τα παραρτήματά του, το Βυρσοδεψείο Κορνηλάκη και το Σκαγιοποιείο Αναιρούση. Αυτά τα κτίρια ανακαινίσθηκαν σύμφωνα την αρχική τους μορφή και μπορούν έτσι να δώσουν στον επισκέπτη πολλά στοιχεία για τη βιομηχανία της Ερμούπολης.

Το βιομηχανικό μουσείο σήμερα, πρώην εργοστάσιο Βρατσάνου (αρχικά σκαγιοποιείο)

το εργοστάσιο

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΥΙΩΝ Ε. ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ΠΡΩΗΝ ΚΑΛΟΥΤΑ (1842)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

Το πρώτο βυρσοδεφείο στη Σύρα δημιουργήθηκε το 1829 από τους Χιώτες βυρσοδέψες Α. Θεωνά και Γ. Καλουτά, το πιθανότερο όμως είναι να βρισκόταν σε διαφορετική τοποθεσία. Το 1842 ο γιος του Γ. Καλουτά, Παναγιώτης Καλουτάς ιδρύει το εργοστάσιο στην Ηρώων Πολυτεχνείου, στη διασταύρωση του δρόμου που πάει προς Βάρη με αυτόν που πάει προς Χρούσα. Η επωνυμία ήταν «Π. Καλουτά και Υιοί». Ήταν το μεγαλύτερο βυρσοδεφείο της Ανατολής, ο χώρος κάλυπτε 10.870 τ.μ. και απασχολούταν γύρω στα 300 άτομα. Κατά τη δεκαετία 1840-1850 ο Π. Καλουτάς πρώτος χρησιμοποίησε μύλο μέσα στο εργοστάσιό του (μέχρι τότε οι μύλοι ήταν ξεχωριστά κτίσματα). Το εργοστάσιο όμως πτώχευσε στα 1895. **Το λογότυπο της εταιρείας που τύπωναν στα επιστολόχαρτα. Από το βιβλίο: "Η Κλωτοϋφαντουργεία στη Σύρα"**

Το 1893, το παραπάνω εργοστάσιο αγοράστηκε σε πλειστηριασμό από τον Εμμανουήλ Λαδόπουλο έναντι 75.000 δρχ. Άρχισαν οι επισκευές και οι απαιτούμενες οικοδομικές εργασίες. Παρόλο που χτίστηκαν τα απαραίτητα νέα τμήματα, το τμήμα με τα πολτόνια κατεργασίας δερμάτων, από το παλιό βυρσοδεφείο, δε χρησιμοποιήθηκε και οι στέρνες υπάρχουν μέχρι και σήμερα.

Το εργοστάσιο

Το νέο εργοστάσιο χτίστηκε εξαρχής. Ήταν υφαντήριο και ήταν το πρώτο ηλεκτροφωτισμένο στην Ερμούπολη. Είχε ατμομηχανή και άγγλο μηχανικό. Οι μηχανές κινούνταν με γαιάνθρακες. Όταν άρχισε η λειτουργία, το 1895, ήταν μόνο υφαντήριο με 50 αργαλειούς (που σύντομα έγιναν 80), βαφείο και φινιριστήριο και αργότερα δημιουργήθηκε και κλωστήριο. Έτσι εκτός από την επωνυμία «Κλωστήριον και Υφαντήριον» συναντάται και η «Εργοστάσιον Υφαντικής» και «Ατμοκίνητον Υφαντήριον, Νηματοστριπτήριο και Βαφείον Ελπ. Λαδοπούλου Υιών» το 1896. Αγόραζαν μηχανήματα και προμηθεύονταν εξαρτήματα, όπως σύρτες, χτένια, σαΐτες από το εξωτερικό. Επίσης εξαρτήματα κατασκευάζονταν και στην Ερμούπολη, στο «Νεώριο και Μηχανουργία Σύρου».

(ΠΡΩΗΝ Ε. ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΥΙΟΙ)

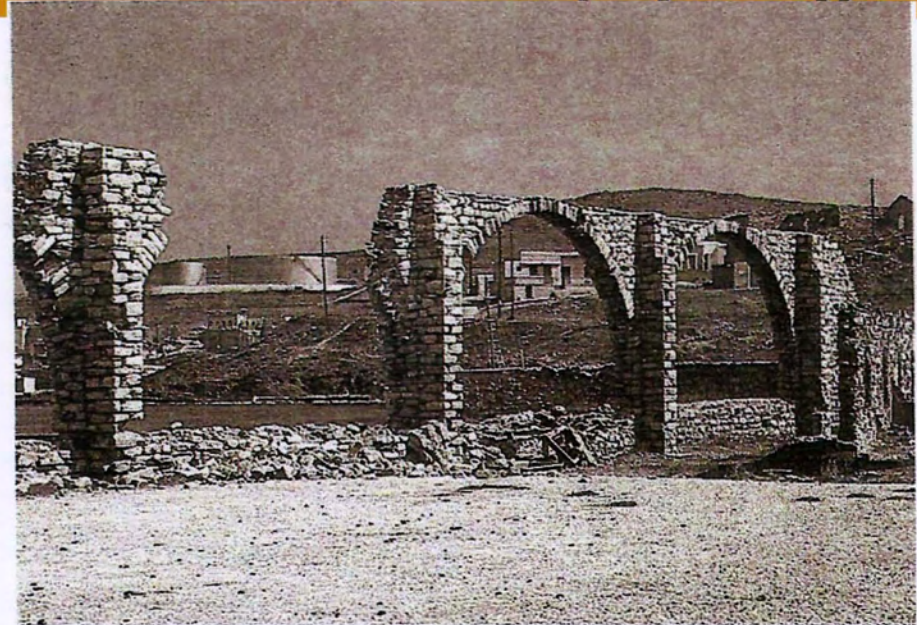
ΕΝ ΣΥΡΩΙ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΝΤΕΚΑ 12

Το λογότυπο της εταιρείας, αφότου έγινε Ανώνυμη, που χρησιμοποιούσαν στα επιστολόχαρτα. Προσωπικό αρχείο: Ν. Κουντούρη

συγκρότημα α'

Φωτογραφίες του
α' κτηριακού
συγκροτήματος
(πηγή Γ.Α.Κ.
Ερμούπολης)

Το εργοστάσιο

Το εργοστάσιο αποτελείται από δύο κτίρια: ένα μεγάλο ισόγειο επίμηκες κτίριο, που εκτείνεται από τη θάλασσα ως το δρόμο και απέναντι στην οδό Ηρώων Πολυτεχνείου ένα μικρότερο. Είναι χαρακτηριστικό της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής του τ.19ου αι. και α.20ου αι., αλλά και της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής της Ερμούπολης.

Στο μεγάλο κτίριο στεγαζόταν το υφαντουργείο, το κλωστήριο, το φινιριστήριο, η αποθήκη νημάτων, τα γραφεία, τα αποχωρητήρια και ο συνοικισμός των εργατών. Ο χώρος με τις δεξαμενές του βυρσοδεψείου έμενε περιτοιχισμένος, αλλά ήταν ασκεπής και αχρησιμοποίητος. Στο απέναντι κτίριο βρισκόταν τα γραφεία, οι αποθήκες, οι στάβλοι, το βαφείο, το θερινό και το χειμερινό στεγνωτήριο νημάτων και το σιδηρουργείο. Σήμερα έχουν απομείνει μόνο τμήματα από τους εξωτερικούς τοίχους, τα αραιά ανοίγματα (αν και φραγμένα με πέτρες) και κάποιες σιδεριές. Είναι ισόγειο ψηλοτάβανο κτίριο. Έχει πολυγωνική λαξευμένη και αρμολογημένη λιθοδομή. Οι εσωτερικοί χώροι διαχωριζόταν με μεγάλες κάμαρες. Η οροφή στηριζόταν σε μεταλλικό σκελετό. Η στέγη ήταν δίρριχτη, τσίγκινη, με εσωτερική ξύλινη επένδυση, και είχε ανοίγματα για επιπλέον φωτισμό.

Το εργοστάσιο

Σήμερα έχει καταρρεύσει Το πάτωμα ήταν τσιμεντένιο. Οι μεγάλες δεξαμενές δίπλα στη θάλασσα ακόμα σώζονται. Οι δοκοθήκες που σώζονται στους εξωτερικούς τοίχους μαρτυρούν την ύπαρξη ξύλινων ζευκτών που γεφύρωναν τα μεγάλα ανοίγματα.

Στην όψη, η βάση είναι από μαρμαρόπετρες και στην κορυφή της έχει κοιλόκυρτο μαρμάρινο κυμάτιο. Τα ανοίγματα έχουν πλαίσια από κόκκινα τούβλα και όταν τα ανοίγματα είναι δίλοβα, τα πλαίσια είναι διπλά. Τα κουφώματα ήταν ξύλινα και είχαν προστατευτικές σιδεριές σε καρό μοτίβο. Ανά δέκα μέτρα περίπου μέτρα υπάρχουν στην όψη σοβατισμένες παραστάδες με μαρμάρινα επίκρανα. Το κτίριο στην επίστεψή του έχει χτιστό επιστύλιο και γείσο. Οι εξωτερικοί τοίχοι που συνεχίζουν πάνω από το επιστύλιο, καταλήγουν στο κέντρο σε αέτωμα με ανακουφιστικό τόξο, ελλειπτικής μορφής.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το εργοστάσιο σε μερικά σημεία έχει διπλή σειρά από πέτρινους τοίχους, με κενό ενδιάμεσα. Για αυτό υπάρχουν δύο πιθανές ερμηνείες: Η πρώτη είναι, ότι τουλάχιστον μπροστά στη θάλασσα έφτιαξαν διπλούς τοίχους για να προστατεύεται το κτίριο από τα κύματα της θάλασσας. Η δεύτερη είναι ότι οι Λαδόπουλοι έφτιαξαν νέο κέλυφος, πάνω από το παλιό του εργοστασίου Καλουτά.

Συγκρότημα β'

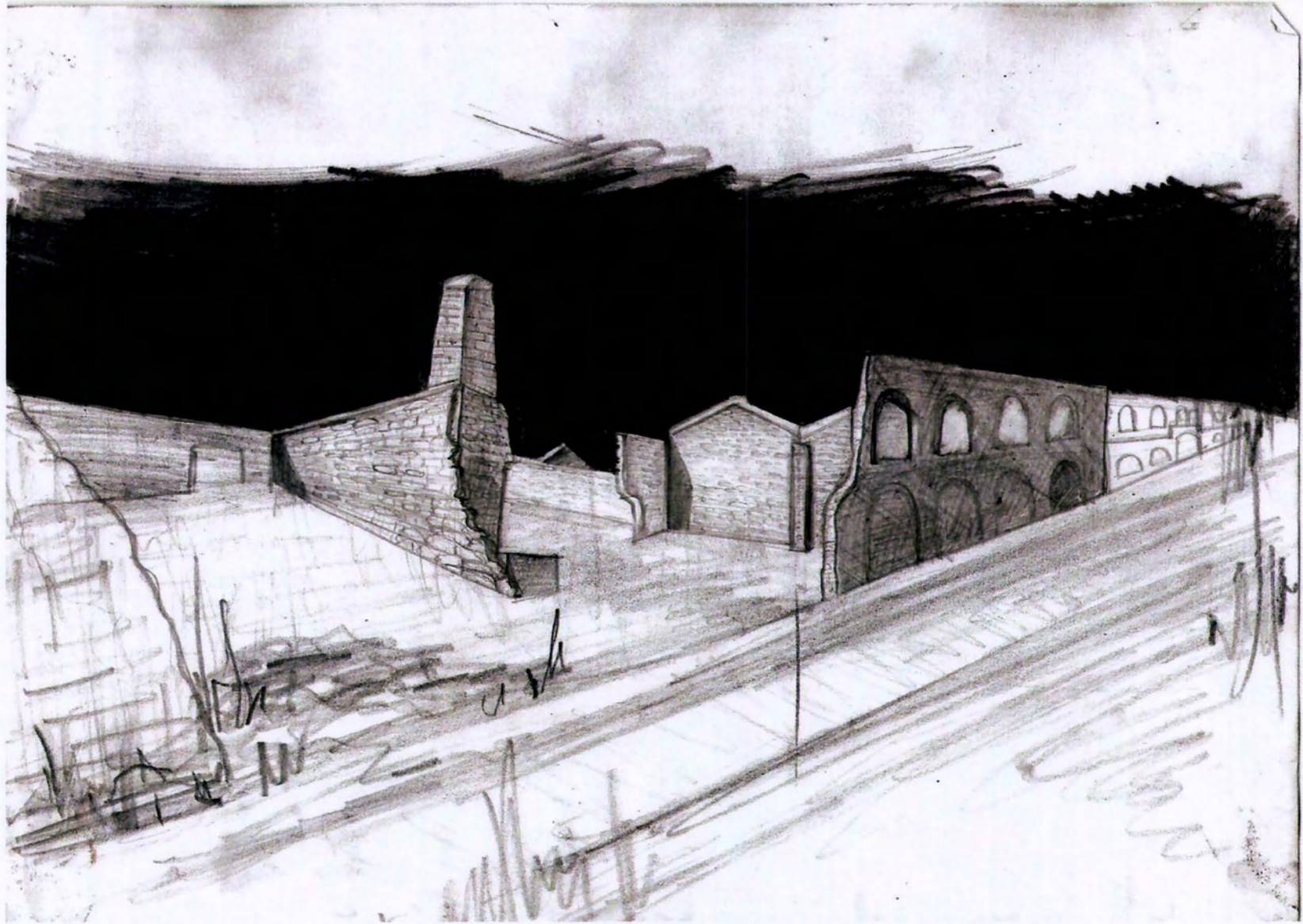
Το απέναντι κτίριο των αποθηκών αποτελείται από δύο τμήματα: το μπροστινό με τις αποθήκες και το πίσω με το βαφείο. Το μπροστινό σώζεται σε καλή κατάσταση. Είναι διώροφο, από λιθοδομή και από πάνω έχει επίχρισμα. Η στέγη του είναι κεραμωτή. Έχει τοξωτά ανοίγματα με πλαίσια από κόκκινα τούβλα σε ενδιαφέρον μοτίβο. Τα κουφώματα είναι ξύλινα. Επίσης οι δύο όροφοι διαχωρίζονται με ταινία από διπλή σειρά τούβλων. Το γείσο στην επίστεψη διαμορφώνεται από τριπλή σειρά τούβλων, χτισμένα κατά το εκφορικό Από το πίσω τμήμα έχουν απομείνει μόνο κάποιοι εξωτερικοί τοίχοι. Είναι διώροφο, πιο ψηλό από το μπροστινό τμήμα και είχε αέτωμα και δίρριχτη τσίγκινη στέγη (πιθανόν να μην ήταν η αρχική). Τα ψαλίδια της στέγης ήταν ξύλινα. Είναι φτιαγμένο από ανισόδομη λιθοδομή. Το πάτωμα του ορόφου πρέπει να ήταν ξύλινο και στον τοίχο φαίνονται οι εσοχές από τις διαδοκίδες. Τα ανοίγματά του είναι τοξωτά και έχουν πλαίσια από κόκκινα τούβλα. Τα κουφώματα ήταν ξύλινα. Έχει μεγάλες καμάρες στο εσωτερικό του που διαμορφώνουν τους χώρους και στηρίζουν το κτίριο. Το γείσο στην επίστεψη διαμορφώνεται από τριπλή σειρά τούβλων. Έχει μεγάλη καμινάδα από ισόδομη λιθοδομή. Έχει και αυτό λιθόκτιστες δεξαμενές ύδατος.

Συγκρότημα β'

αποτύπωση

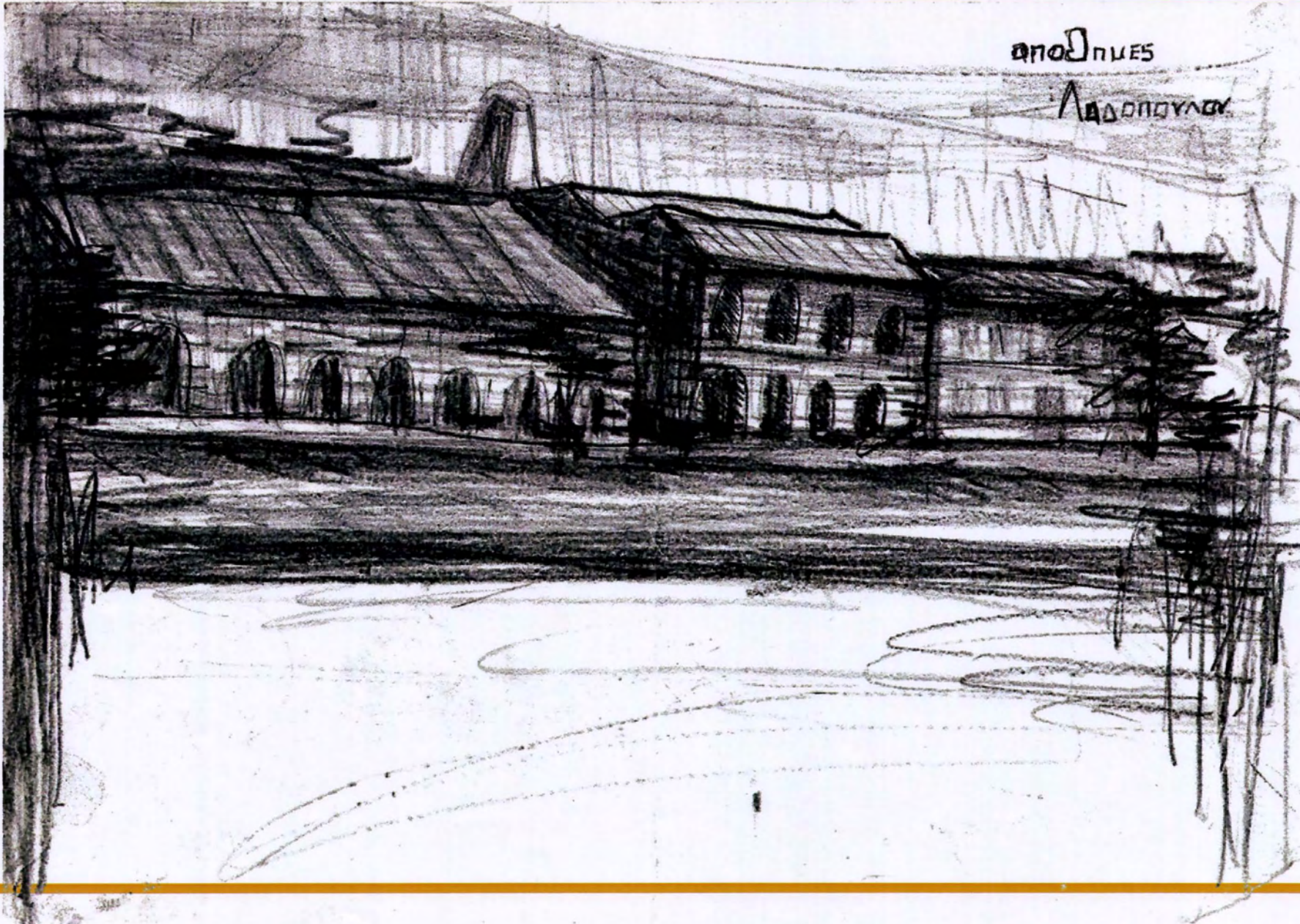

αποτύπωση

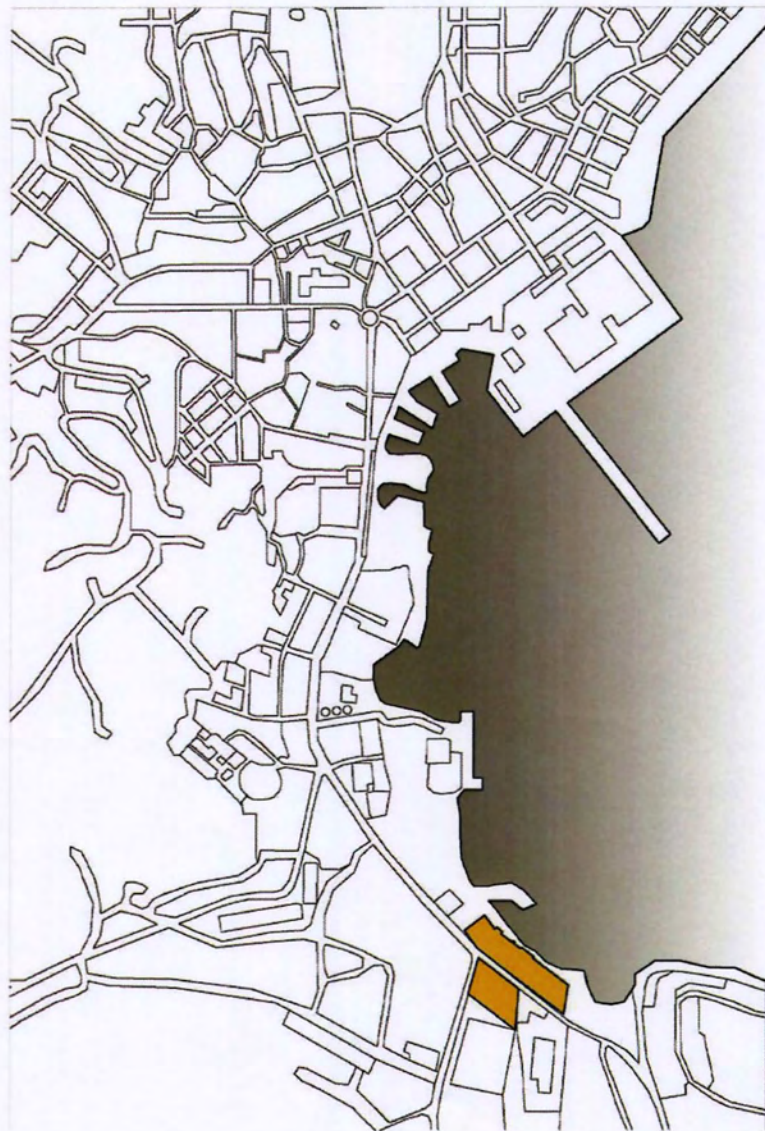

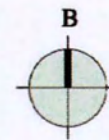
αποτύπωση

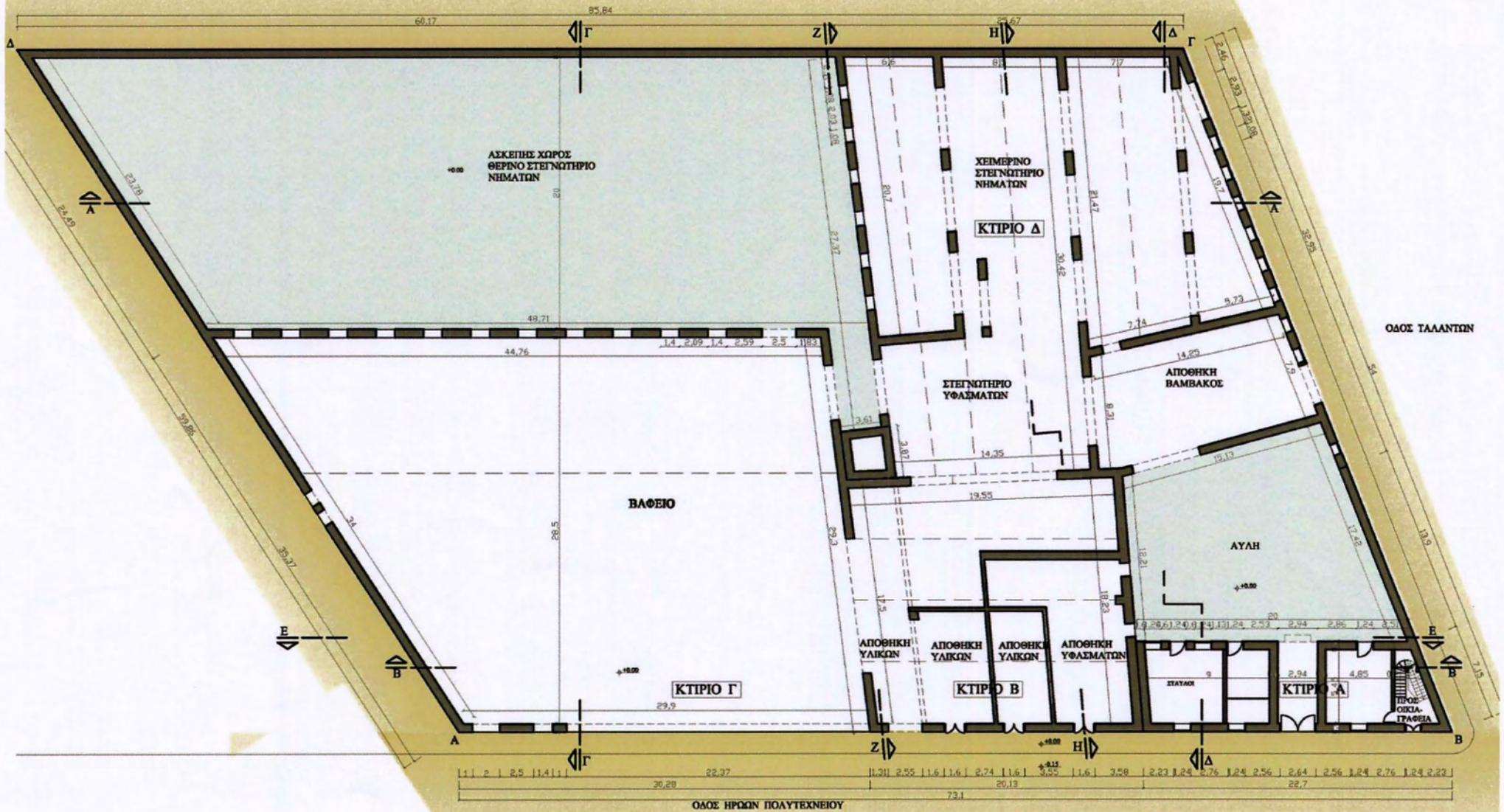
τοπογραφικά

0 10 50 100 200

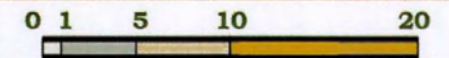

κάτοψη

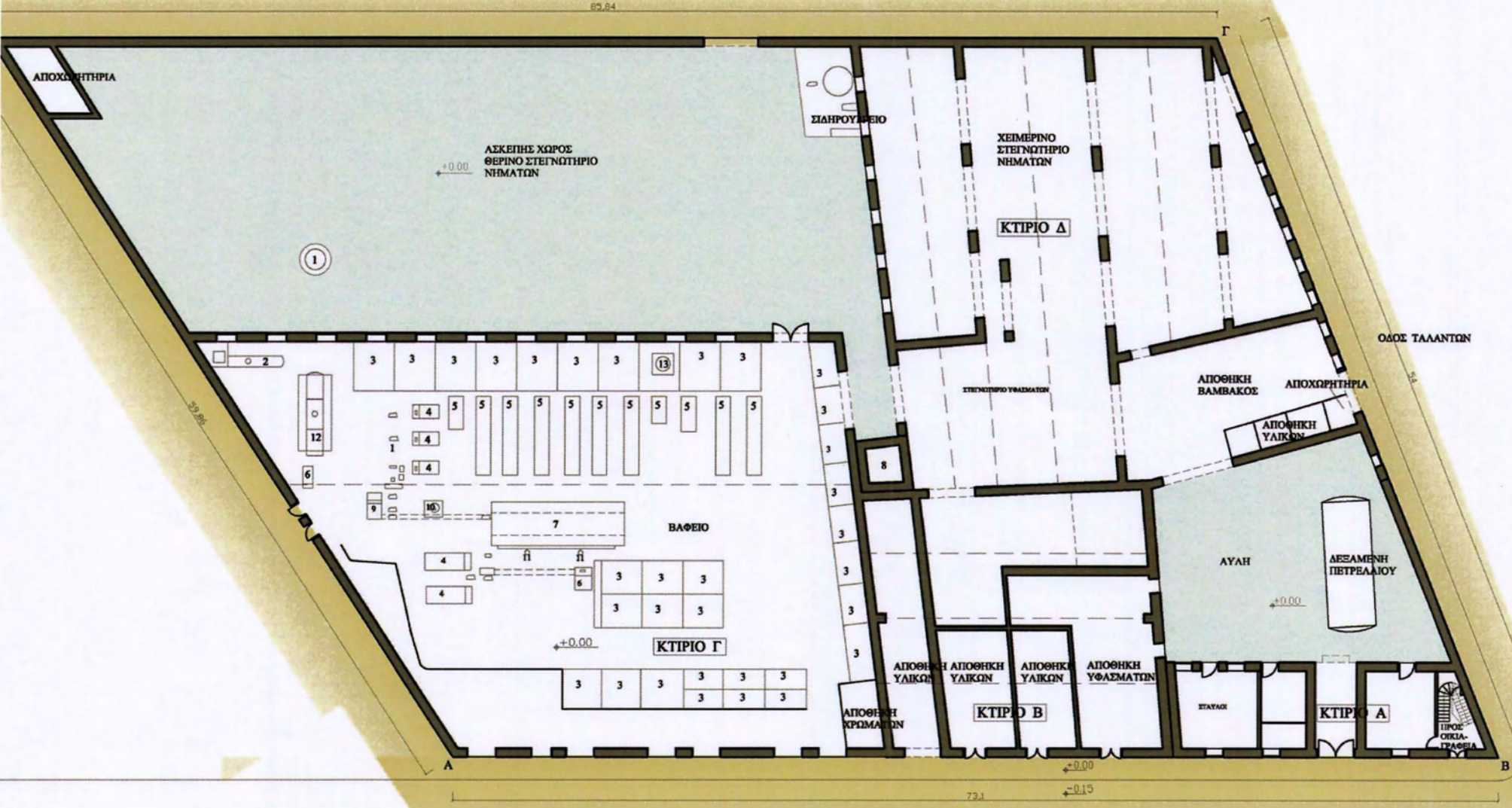

ονομασία κτιρίων

1. κτίριο Α
2. κτίριο Β
3. κτίριο Γ
4. κτίριο Δ

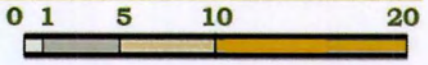

Θέση μηχανών

υπόμνημα

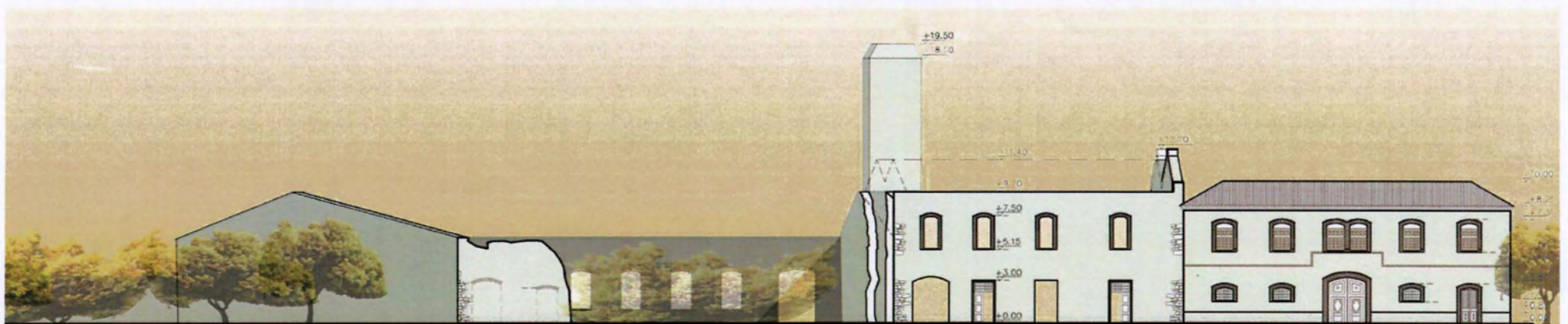
1. φρέατα	7. στεγνωτήριο
2. σιδερά δεξαμενή ύδατος	8. καπνοδόχοι
3. λιθόκτιστες δεξαμενές ύδατος	9. ατμομηχανή
4. ζιγγερ	10. στριπτήρ νημάτων
5. κάσες βαφής νημάτων	11. ανεμιστήρες
6. ηλεκτροκινητήρας	12. λέβης
	13. βραστήρ

πρόσοψη

αρχική κατάσταση

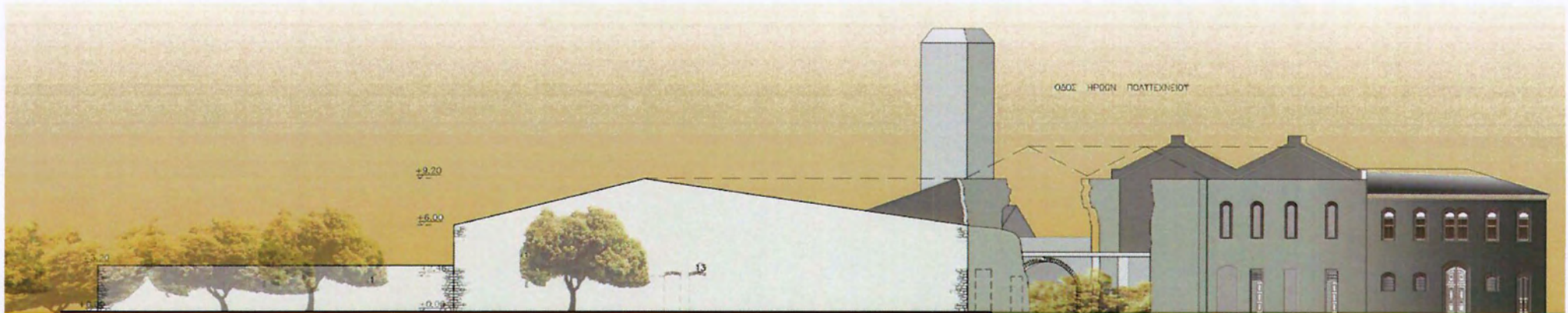
σημερινή κατάσταση

πίνακας υλικών

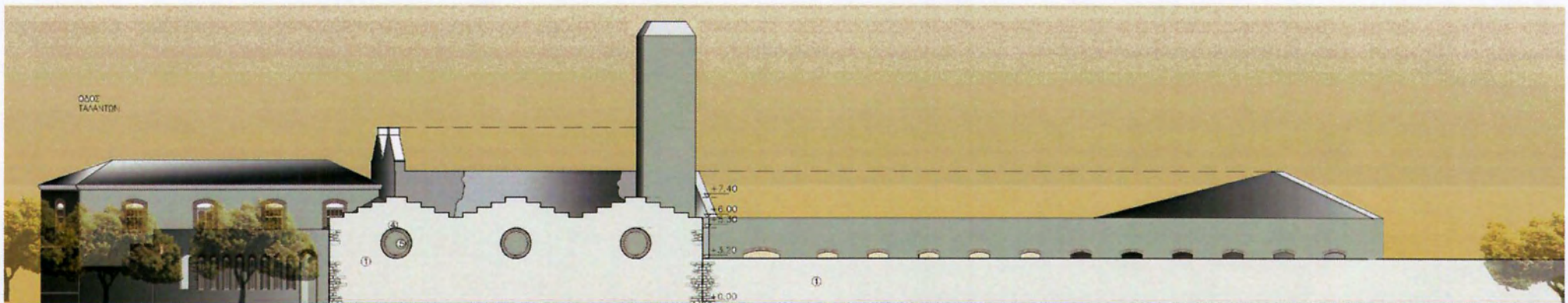
1. εμφανής λιθοδομή
2. επίκρισμα
3. επίκρισμα διαφορετικού χρώματος
4. πλαίσιο από κόκκινα τούβλα
5. υαλοστάσια
6. κιγκλιδώματα ασφαλείας
7. ξύλινη ταμπλαδοτή πόρτα
8. ξύλινα εξώφυλλα
9. ξύλινα κουφώματα
10. στέγη λαμαρίνας
11. ταινία διπλής σειράς τούβλων
12. γείσο επίστεψης (τριπλή σειρά τούβλων)
13. πρέκι από σφηνωτές πέτρες
14. κεραμωτή στέγη

όψεις

όψη Δ-Δ

όψη Γ-Γ

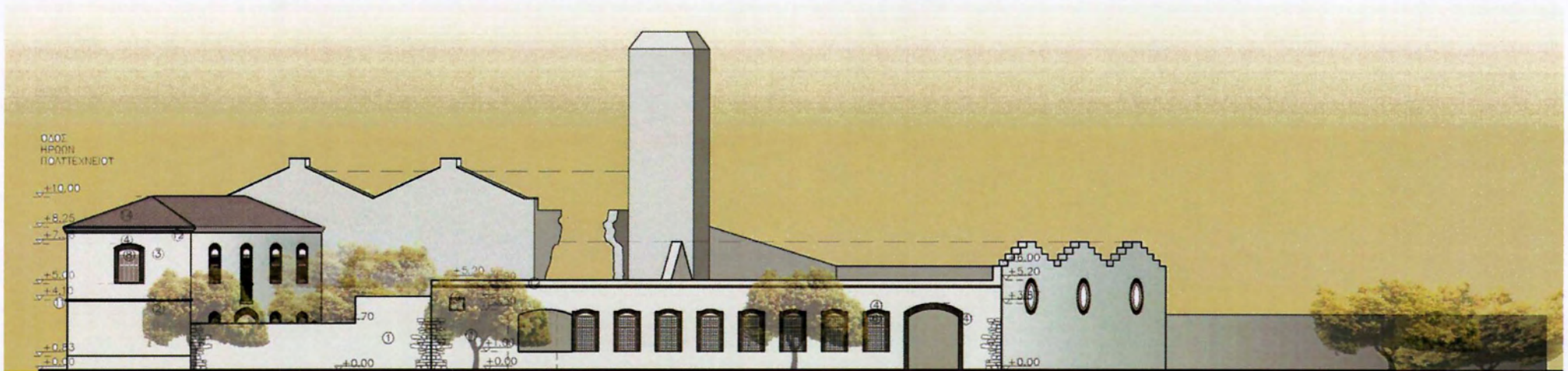
πίνακας υλικών

1. εμφανής λιθοδομή
2. επίκρισμα
3. επίκρισμα διαφορετικού χρώματος
4. πλαίσιο από κόκκινα τούβλα
5. υαλοστάσια
6. κιγκλιδώματα ασφαλείας
7. ξύλινη ταμπλαδωτή πόρτα

8. ξύλινα εξώφυλλα
9. ξύλινα κουφώματα
10. στέγη λαμαρίνας
11. ταινία διπλής σειράς τούβλων
12. γείσο επίστεψης (τριπλή σειρά τούβλων)
13. πρέκι από σφηνωτές πέτρες
14. κεραμωτή στέγη

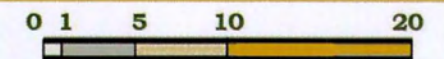
οψη Β-Γ

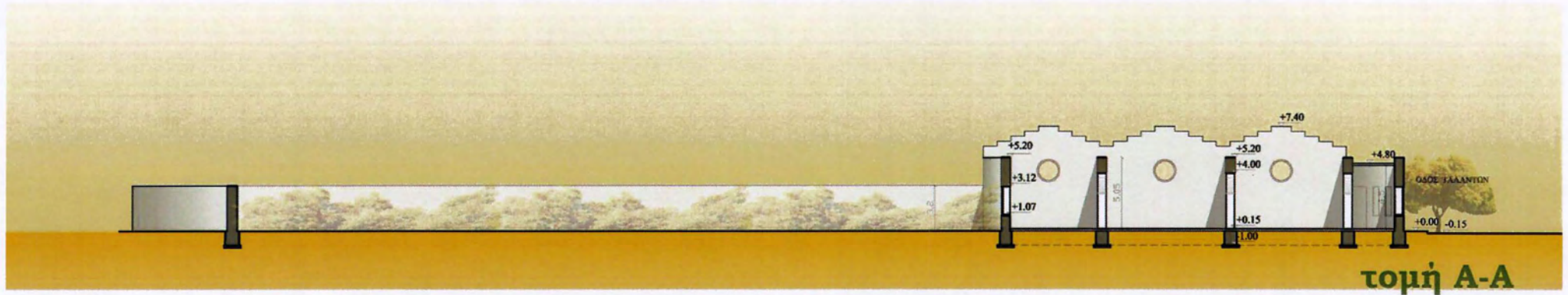
σημερινή κατάσταση

πίνακας υλικών

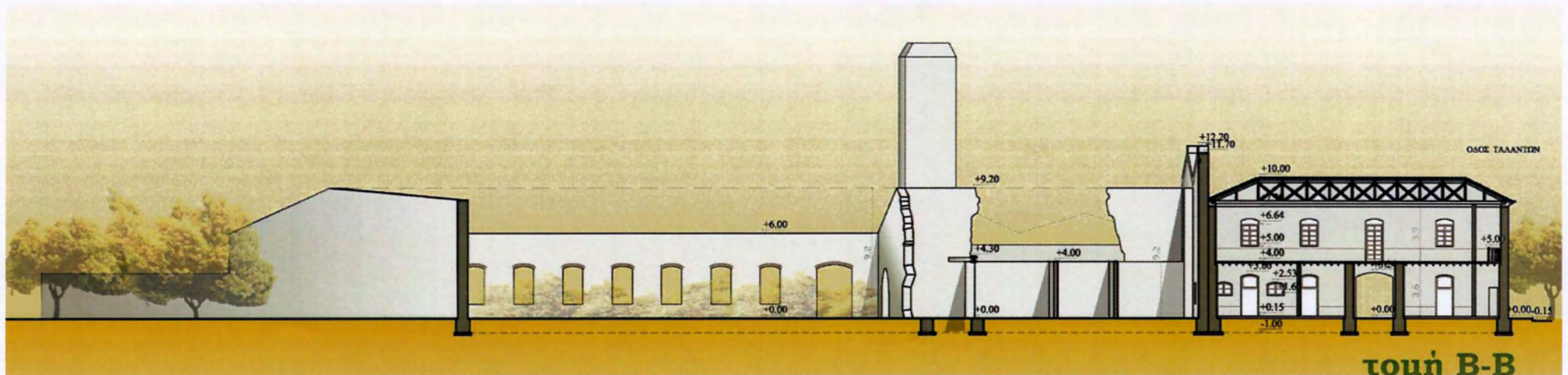
1. εμφανής λιθοδομή	8. ξύλινα εξώφυλλα
2. επίκρισμα	9. ξύλινα κουφώματα
3. επίκρισμα διαφορετικού χρώματος	10. στέγη λαμαρίνας
4. πλαίσιο από κόκκινα τούβλα	11. ταινία διπλής σειράς τούβλων
5. υαλοστάσια	12. γείσο επίστεψης
(τριπλή σειρά τούβλων)
6. κιγκλιδώματα ασφαλείας	13. πρέκι από σφηνωτές πέτρες
7. ξύλινη ταμπλαδωτή πόρτα	14. κεραμοτή στέγη

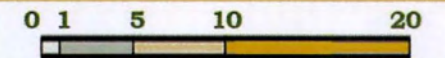
τομές

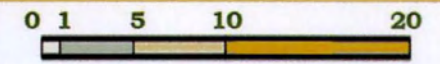
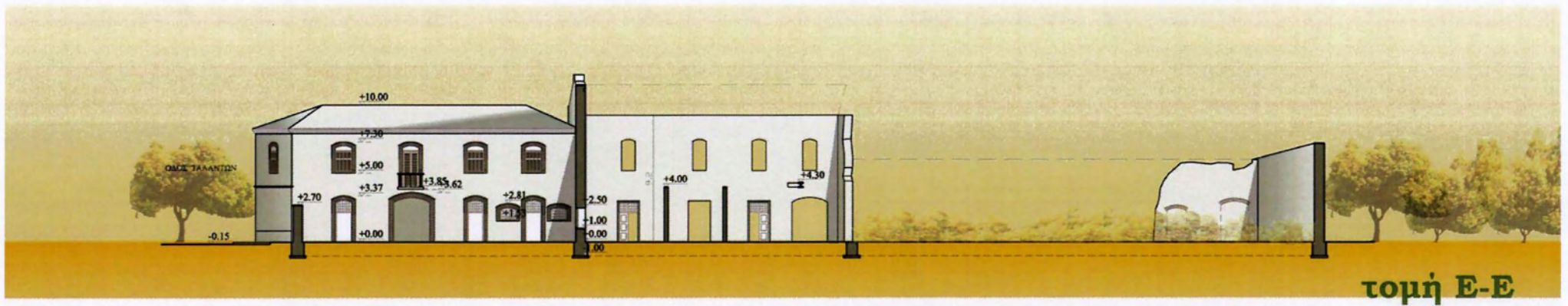
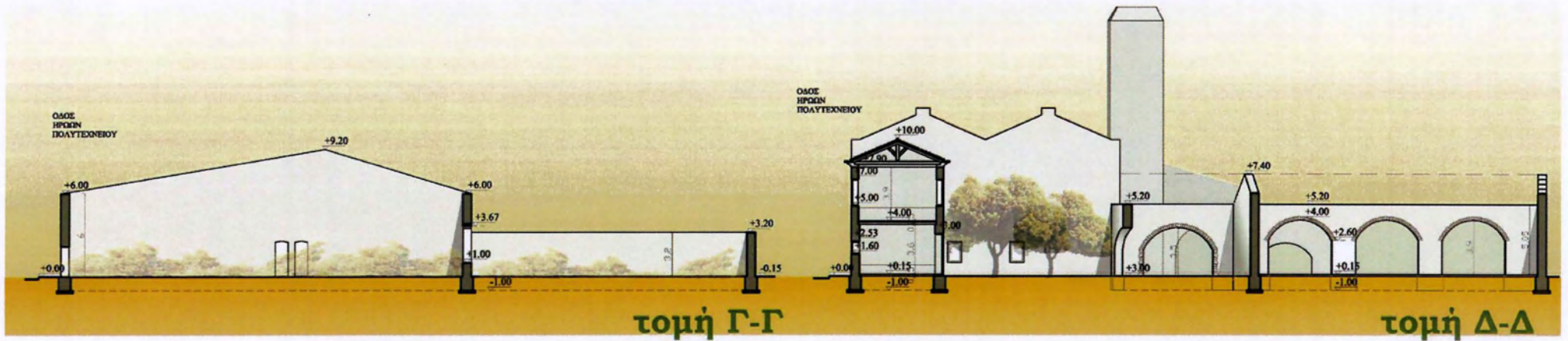
τομή A-A

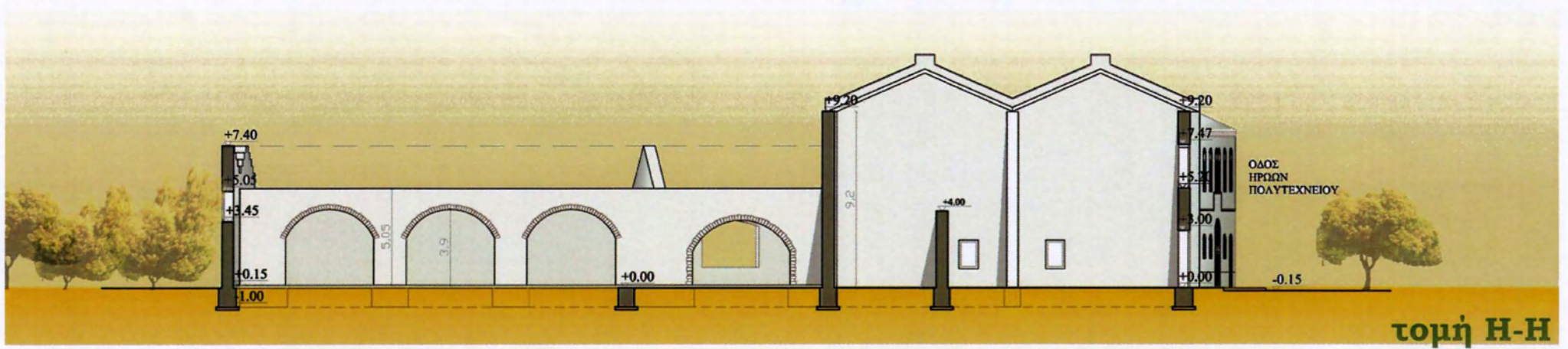
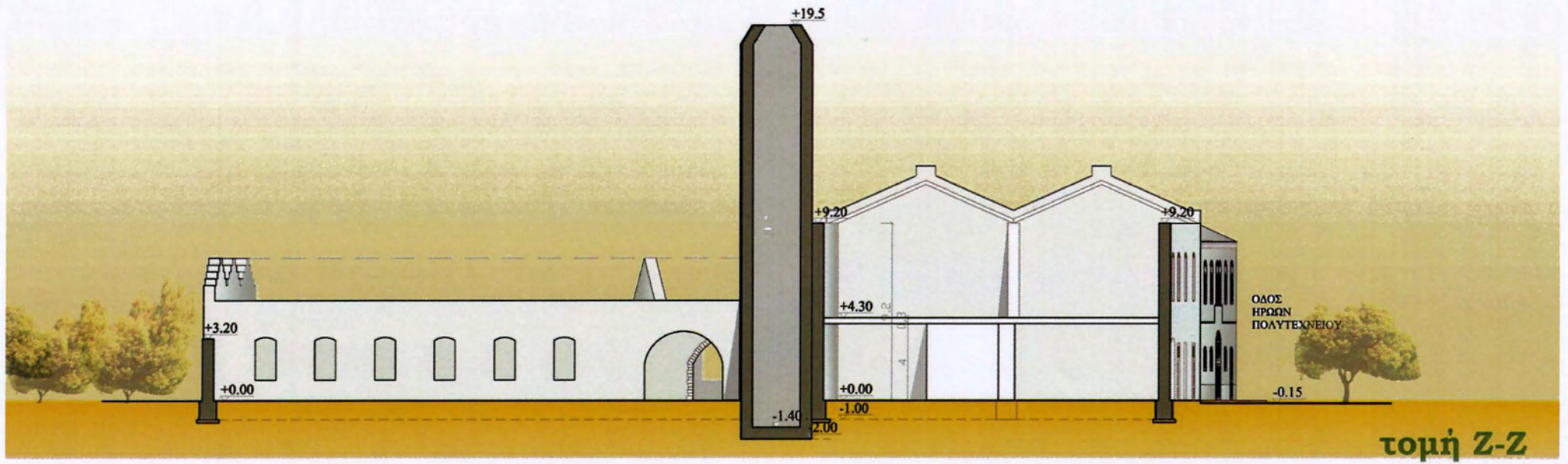
τομή B-B

τομές

τομές

0 1 5 10

Πρόταση επανάχρησης εργοστασίων Λαδόπουλου:

1)η θέση:

Η θέση του συγκροτήματος του πρώην βαφείου είναι κομβική. Βρίσκεται στη διασταύρωση του κύριου άξονα του οδικού δικτύου που συνδέει την πόλη με τις ανατολικές περιοχές του νησιού (οδός ηρώων Πολυτεχνείου στην πρώην βιομηχανική ζώνη της Ερμούπολης) με την οδό που κατευθύνεται στη μεσόγειες περιοχές (οδός Ταλάντων).

Εξυπηρετείται από τον τερματικό σταθμό των λεωφορείων της πόλης και από όλες τις άλλες λεωφορειακές γραμμές προς τις διάφορες περιοχές του νησιού.

Συνορεύει δυτικά με το κτίριο της ΔΕΗ, ανατολικά με το χώρο του στρατοπέδου, βόρεια με αθλητικές εγκαταστάσεις (γήπεδα ποδοσφαίρου κτλ) και νότια με την παραλία που είναι τα ερείπια του υπόλοιπου μέρους του εργοστασίου. Δίπλα σε αυτά υπάρχουν οι εγκαταστάσεις και οι εξέδρες για κολυμβητικούς αγώνες που συγκεντρώνουν τη νεολαία για άθληση.

Νότια στην παραλία είναι διαμορφωμένο μεγάλο δημόσιο παρκινγκ, για αποσυμφόρηση της παλιάς πόλης και δεξιά και αριστερά στην παραλία είναι διαμορφωμένοι χώροι για σκάφη αναψυχής και βάρκες αλιείας. Επομένως η περιοχή, εκτός από την καλή οδική εξυπηρέτηση, συγκεντρώνει νεολαία και αρκετό κόσμο, που επαυξάνεται χάρις την ύπαρξη μεγάλων πολυκαταστημάτων (που λόγω όγκου και μοντέρνας αρχιτεκτονικής δεν μπορούν να στεγαστούν στο κέντρο της πόλης πχ. Κοτσοβόλος, Μαρινόπουλος κτλ).

Κρίθηκε λοιπόν σκόπιμο η επανάχρηση που θα εφαρμοστεί να μετατρέψει το πρώην εργοστάσιο σε πόλο έλξης όλων των προαναφερθέντων κατηγοριών, να γίνει δηλαδή ένας «ζωντανός οργανισμός» που θα μπορέσει να προσθέσει πολλές δράσεις στην καθημερινή ζωή της Ερμούπολης. Έτσι το πρώην εργοστάσιο μετατρέπεται σε **πολιτιστικό και εμπορικό κέντρο**. Θα στεγάζει πολλαπλές χρήσεις, όπως εστιατόριο, καφενείο, αίθουσες εκθέσεων και συνεργείων, αίθουσα διαλέξεων υπαίθριο θέατρο και κινηματογράφο. Επίσης θα υποστηρίζεται οικονομικά από χώρους γραφείων και καταστημάτων και θα εξυπηρετείται από ημιυπόγειο χώρο παρκινγκ.

Εξάλλου η πόλη μπορεί να διαθέτει ήδη το στεγασμένο θέατρο Απόλλων, (μικρογραφία της σκάλας του Μιλάνου, χτισμένο στα μέσα του 19ου αιώνα από τον Ιταλό αρχιτέκτονα Σαμπό) για επίσημες θεατρικές και μουσικές εκδηλώσεις, αλλά δε διαθέτει υπαίθριο θέατρο, στο οποίο μπορεί να έχει προσέλευση μεγάλος αριθμός ατόμων (σχολεία, σύλλογοι κτλ).

Επίσης στην κεντρική πλατεία του Δημαρχείου, στο ιστορικό κτίριο της πρώην αγοράς (έργο του αρχιτέκτονα Βάιλερ, από τα μέσα ομοίως του 19ου αιώνα), λειτουργεί υπαίθριος κινηματογράφος στο εσωτερικό του αίθριο. Αυτό το κτίριο, ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας και προβεβλημένης θέσης, ενδιέφερε το δήμο για καλύτερη αξιοποίησή του.

περιοχή

2) Συνθετικοί χειρισμοί:

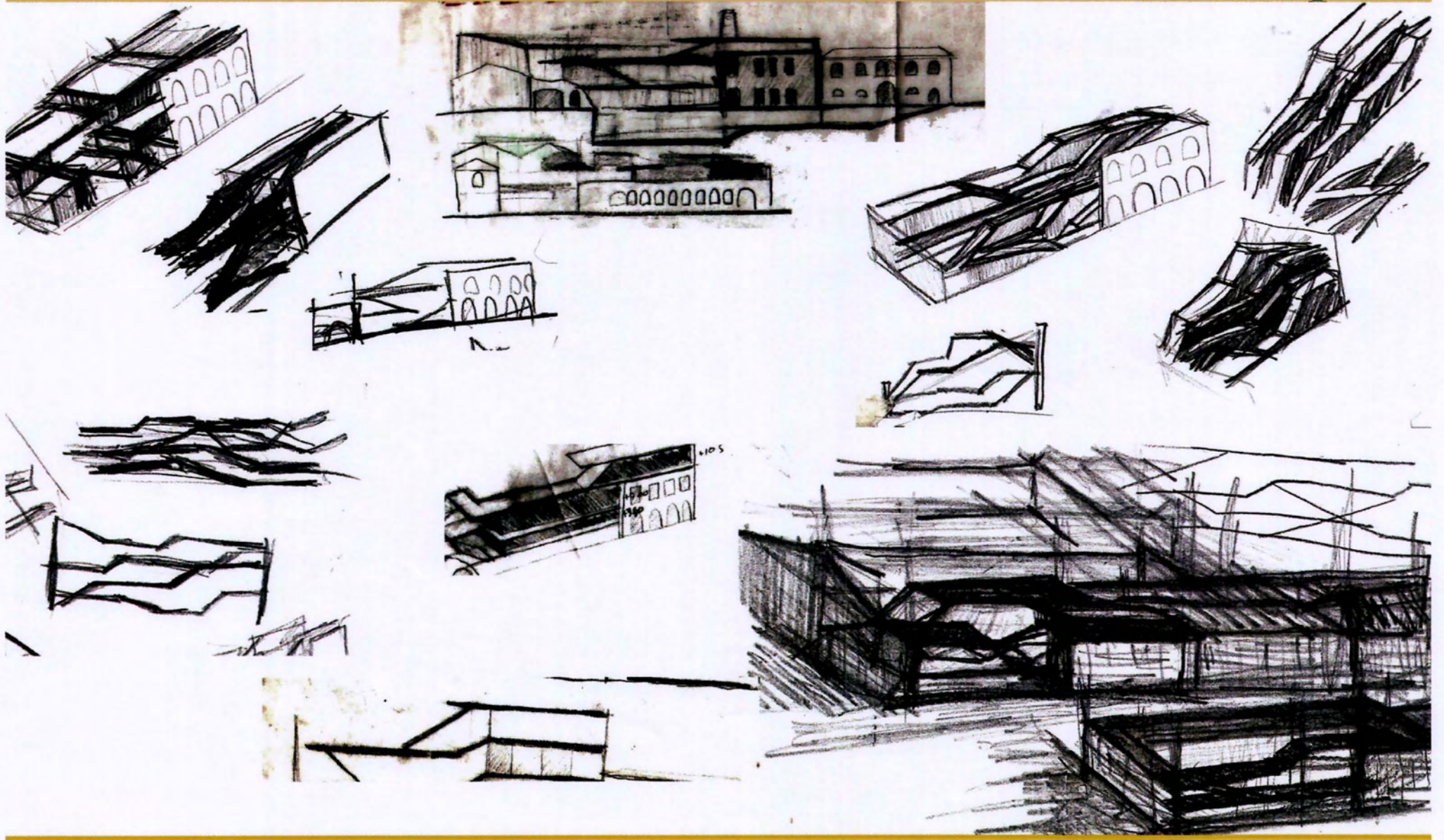
Το κτιριακό συγκρότημα Λαδόπουλου με την ήδη υπάρχουσα σύνθεση κτιρίων και την πολυπλοκότητα των όψεων, των όγκων και των επιπέδων παρουσιάζει ήδη μεγάλο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον. Από την πρώτη στιγμή λοιπόν τέθηκε το ζήτημα ανάδειξης της ήδη υπάρχουσας δομής, χωρίς η νέα κατασκευή να αντιπαρατίθεται στην υπάρχουσα. Το αντίθετο, η νέα κατασκευή πρέπει να συνυπάρχει αρμονικά με την παλιά και να γίνεται διάλογος μεταξύ τους. Ακόμα το γεγονός της ύπαρξης πολλών διαφορετικών κτιρίων, με διαφορετικά μορφολογικά στοιχεία έθεσε το πρόβλημα του πως όλα αυτά τα κτίρια θα συνδεθούν μεταξύ τους, αλλά και με το καινούργιο, αλλά και το πως θα μπορέσει όλο το συγκρότημα να έχει ενιαία αρχιτεκτονική γλώσσα.

Σα συνδετικό στοιχείο επιλέγεται η «οριζοντιότητα», δηλαδή η σύνδεση των επιπέδων με μεγάλες οριζόντιες επιφάνειες, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα μετακίνησης από το ένα επίπεδο στο άλλο, αλλά συγχρόνως προσφέρουν θέα σε πολλαπλά σημεία της Ερμούπολης, δημιουργώντας μια εμπειρία διαδρομής. Το υλικό πλήρωσης αυτής της κατασκευής πρέπει να είναι ουδέτερο, σχεδόν άορατο, ώστε να μην υπερτονιστεί η καινούργια κατασκευή έναντι της παλιάς. Έτσι αυτοί οι χώροι κλείνουν με μεγάλα συνεχή υαλοστάσια, τα οποία προωθούν συγχρόνως και τον εμπορικό χαρακτήρα του συγκροτήματος.

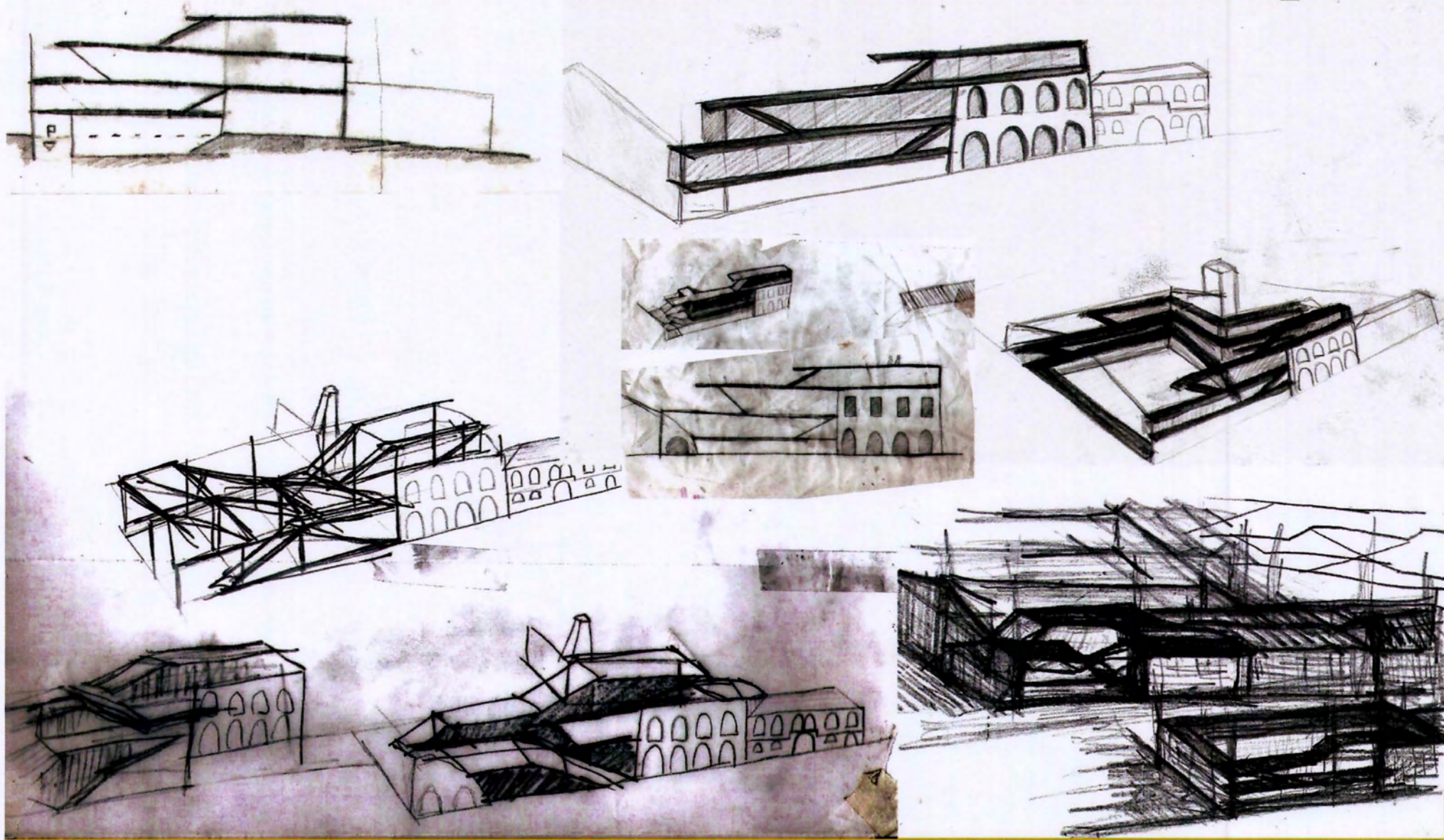
Όλα τα υπάρχοντα στοιχεία, ακόμα και αυτά που με την πρώτη ματιά μοιάζουν ασήμαντα, αποκαθίστανται και αποκτούν μια νέα χρήση, σύμφωνα με τις νέες ανάγκες του κτιρίου.

Όπου έχουν καταστραφεί τα παλιά στοιχεία, μπαίνουν καινούργια, αλλά με σύγχρονα υλικά και προσαρμοσμένη μορφή, ώστε να μην υπάρχει σύγχυση μεταξύ του παλιού με του καινούργιου στοιχείου.

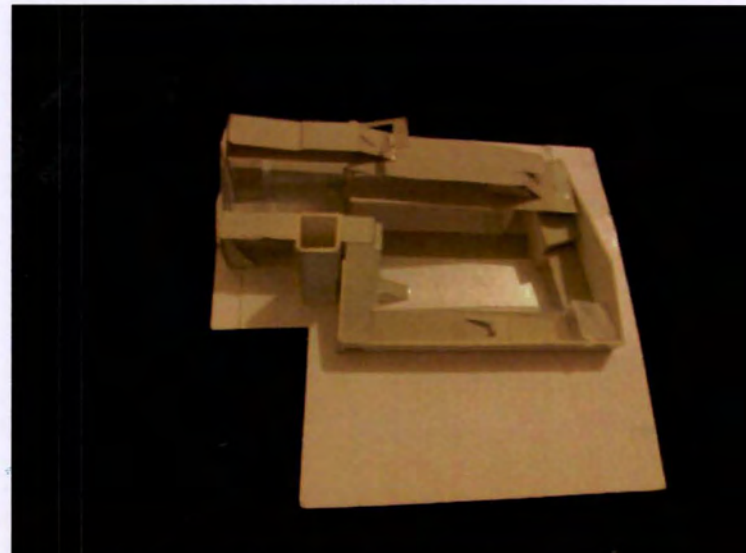
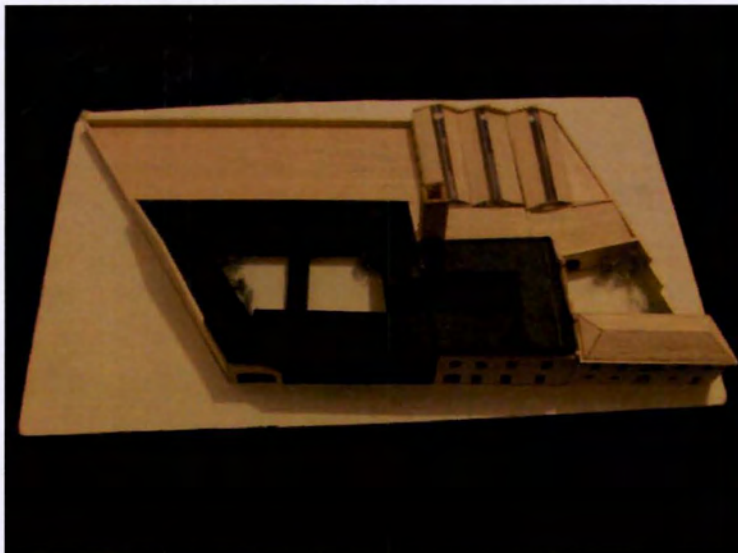
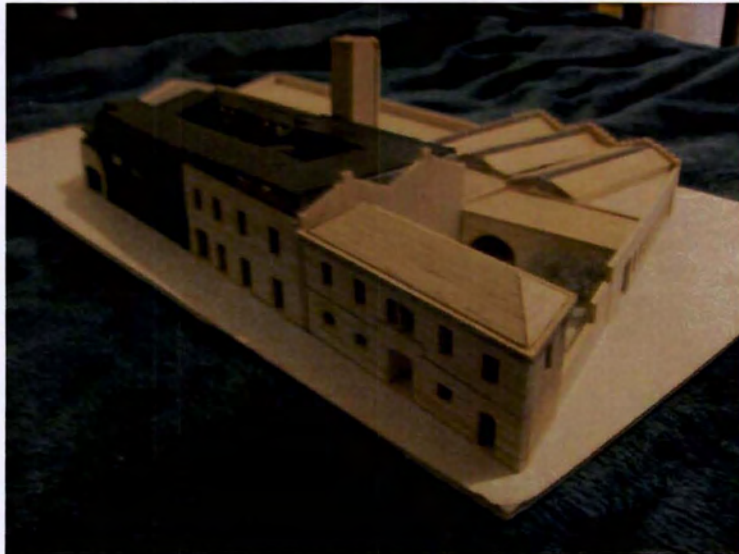
concept

concept

προμάκεττα

3)Είσοδος/κινήσεις:

Δεδομένου ότι το οικόπεδο βρίσκεται στο σταυροδρόμι των βασικών δρόμων της Ερμούπολης, επιλέγεται η είσοδος να μπορεί να γίνει και από τις δύο ανοιχτές πλευρές του ώστε να μην αποδυναμωθεί η κίνηση από κάποια από τις οδούς. Επίσης το κάθε κτίριο ξεχωριστά έχει τη δική του είσοδο και τους δικούς του ημυπαίθριους χώρους ώστε να μπορεί να λειτουργήσει και ανεξάρτητα και αυτόνομα, αναλόγως με την εποχή και την περίσταση.

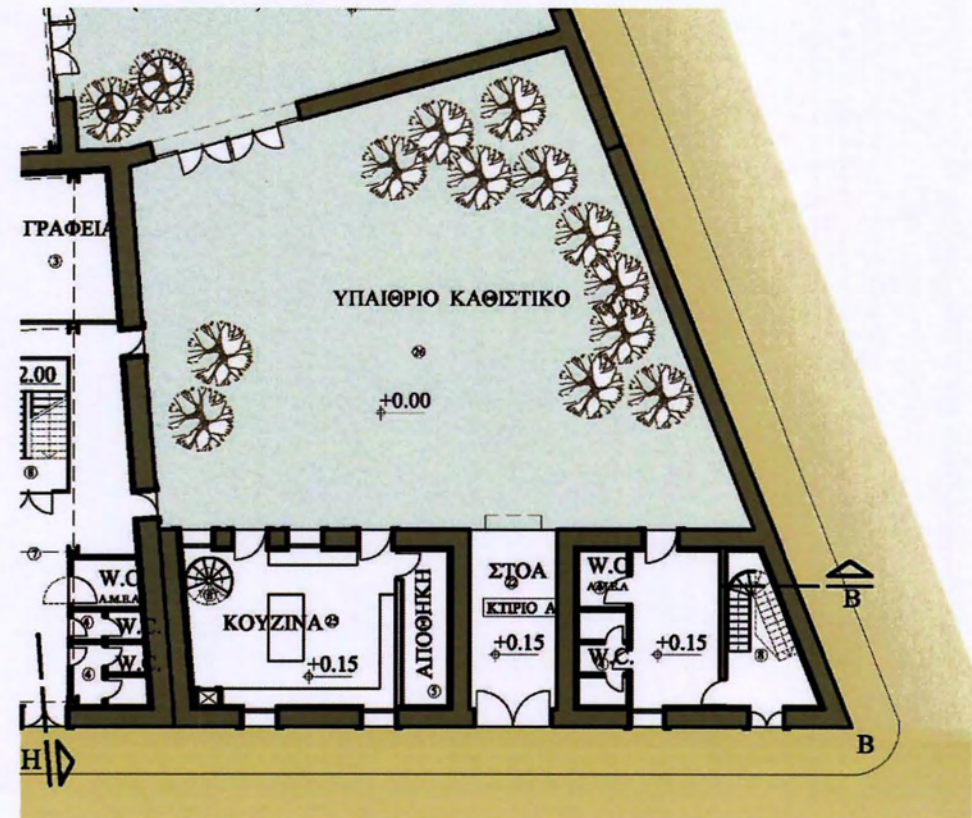
Έτσι, στην οδό Ηρώων Πολυτεχνείου η βασική είσοδος του συγκροτήματος γίνεται στο +0.50, μέσω μεγάλης συνεχούς στοάς που έχει οπτική επαφή με τον ημιυπόγειο χώρο της πλατείας (-1.50) και το κεντρικό αίθριο που διαμορφώνεται σε όλα τα επίπεδα. Ακόμα υπάρχει επιπλέον είσοδος για το εστιατόριο (κτίριο Α) και το ημυπαίθριο καθιστικό του. Στην οδό Ταλάντων η είσοδος γίνεται μέσω του ημυπαίθριου χώρου με την πέργκολα και από εκεί ο κόσμος διαχέεται προς όλα τα κτίρια του συγκροτήματος. Η κίνηση προς το θέατρο και τον κινηματογράφο γίνεται με επίπεδα (γέφυρες και ράμπες) που αποκτούν ενδιαφέρον με εμπορικές χρήσεις καταστημάτων.

Επίσης όλα τα κτίρια επικοινωνούν μεταξύ τους και σε οριζόντιο, αλλά και σε κατακόρυφο επίπεδο. Στόχος είναι να δίνεται η δυνατότητα στον κόσμο να περιπλανηθεί και να εξερευνησει όλο το συγκρότημα. Μέσω των πολλαπλών επιπέδων και των κινήσεων, επιχειρείται να σχηματιστεί μία εμπειρία διαδρομής, ένας περίπατος. Αυτός ο περίπατος είναι ευχάριστος καθώς όλα τα σημεία του συγκροτήματος προσφέρουν μοναδικές όψεις της Ερμούπολης και του λιμανιού της, αλλά και της Άνω Σύρου και των γύρω περιοχών.

4) Χρήσεις ανά κτίριο:

Κτίριο Α:

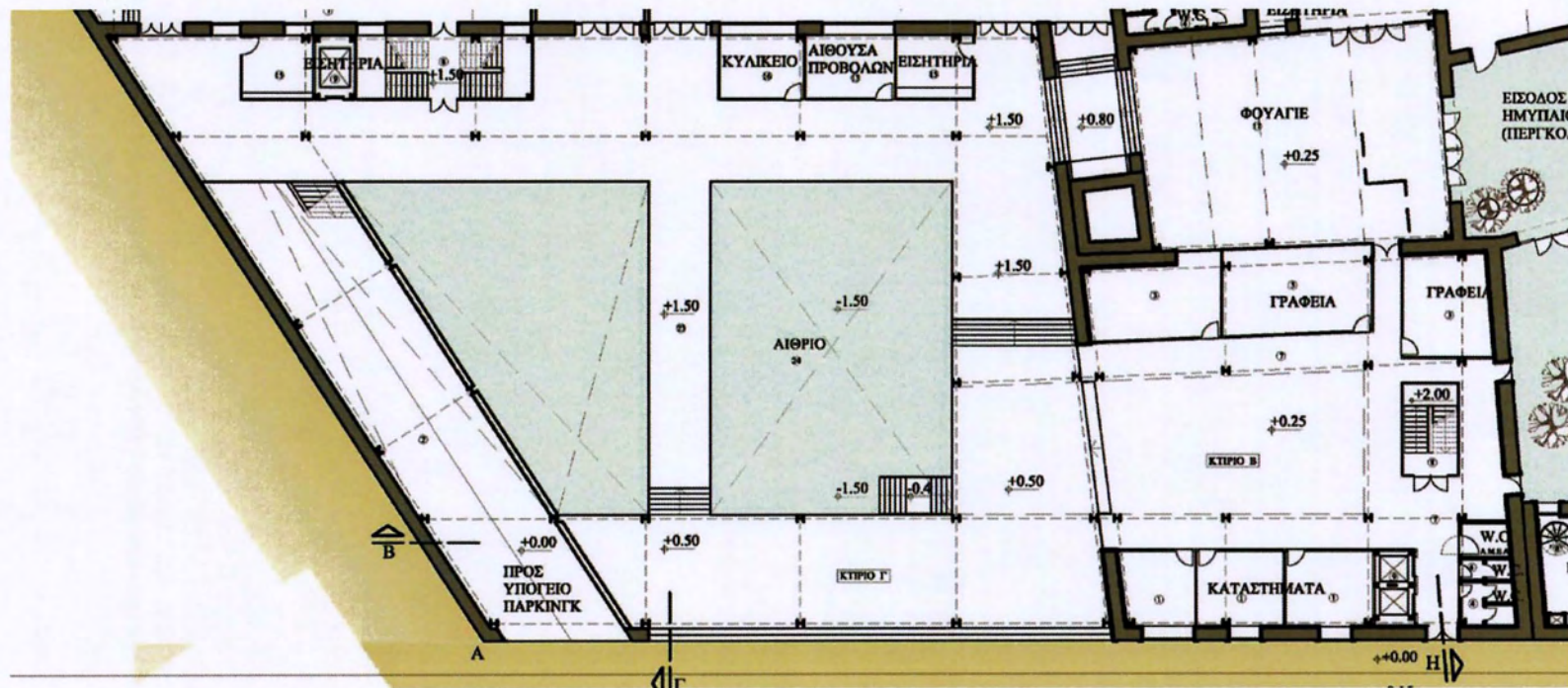
Το κτίριο Α βρίσκεται στην κάτω δεξιά άκρη του οικοπέδου. Λειτουργούσε ως κτίριο γραφείων και οικεία στον όροφο και ως αποθήκη και στάβλοι στο ισόγειο. Έχει μεγάλη αυλή με δέντρα. Λόγω μεγέθους και λόγω επιμελημένης κατασκευής, θα φιλοξενεί εστιατόριο στο πρώτο όροφο (επίπεδο +4.00). Στο ισόγειο (+0.15), θα εμπεριέχει κουζίνες και βοηθητικούς χώρους όπως wc, αποθήκες, κτλ, που θα εξυπηρετούν συγχρόνως και το υπαίθριο εστιατόριο- καφέ στην υπάρχουσα αυλή πίσω από το κτίριο. Το κτίριο αυτό διατηρείται και αποκαθίσταται ως έχει (με την ξύλινη γυριστή σκάλα ανόδου, τη στοά εισόδου, τα κιγκλιδώματα των κουφωμάτων, τα ιδιαίτερα τοξωτά ξύλινα παράθυρα με τα πλαίσια από κόκκινα τούβλα, τα ξύλινα πατώματα και την τετράριχτη εμφανή και κεραμωτή ξύλινη στέγη του. Η αυλή του κτιρίου αυτού επικοινωνεί ανατολικά με το πιο πάνω αναφερθέν συγκρότημα γραφείων και βόρεια, στην πάνω δεξιά άκρη του οικοπέδου, με το παλιό στεγανωτήριο (κτίριο Δ).

Η πρόταση

Κτίριο Β και Κτίριο Γ:

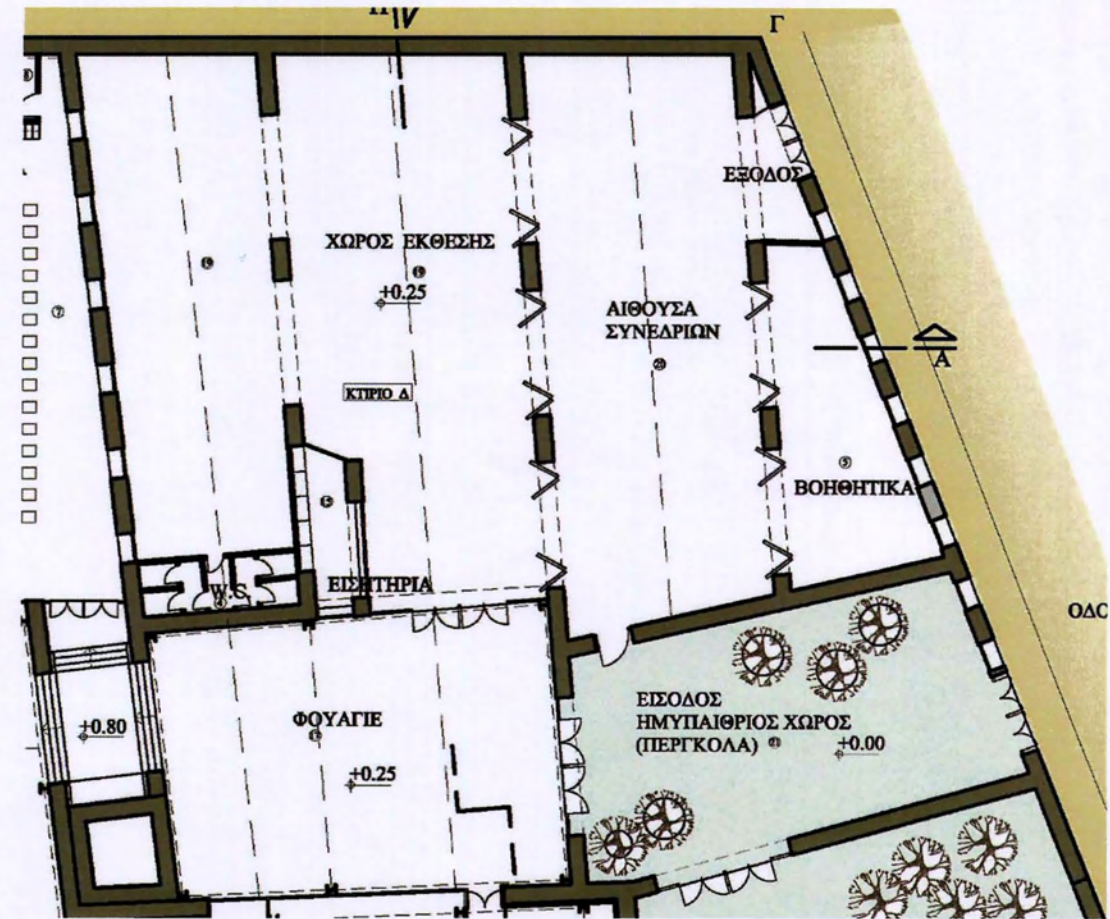
Το κτίριο Β και το κτίριο Γ στεγάζουν τον εμπορικό χαρακτήρα του συγκροτήματος, μέσω καταστημάτων και γραφείων. Το κτίριο Β είναι εγκλιβωτισμένο στο ήδη υπάρχον κτίριο του εργοστασίου (πρώην αποθήκες), ενώ στο κτίριο Γ είναι εμφανής η νέα κατασκευή. Συνδέονται μεταξύ τους με διαδρόμους και επίπεδα, τα οποία πέρα από τη λειτουργική τους αξία, στοχεύουν να δημιουργήσουν μια ενδιαφέρουσα διαδρομή. Μπορεί τα γραφεία να περιβάλλονται από το παλιό κέλυφος του κτιρίου αποθηκών, έχουν όμως νέες εσωτερικές κατασκευές από σιδερένιο σκελετό και τζαμένιες προσόψεις (διακριτές από το κέλυφος της πλινθοδομής που διατηρεί τα ξύλινα κουφώματά της).

Η πρόταση

Κτίριο Δ:

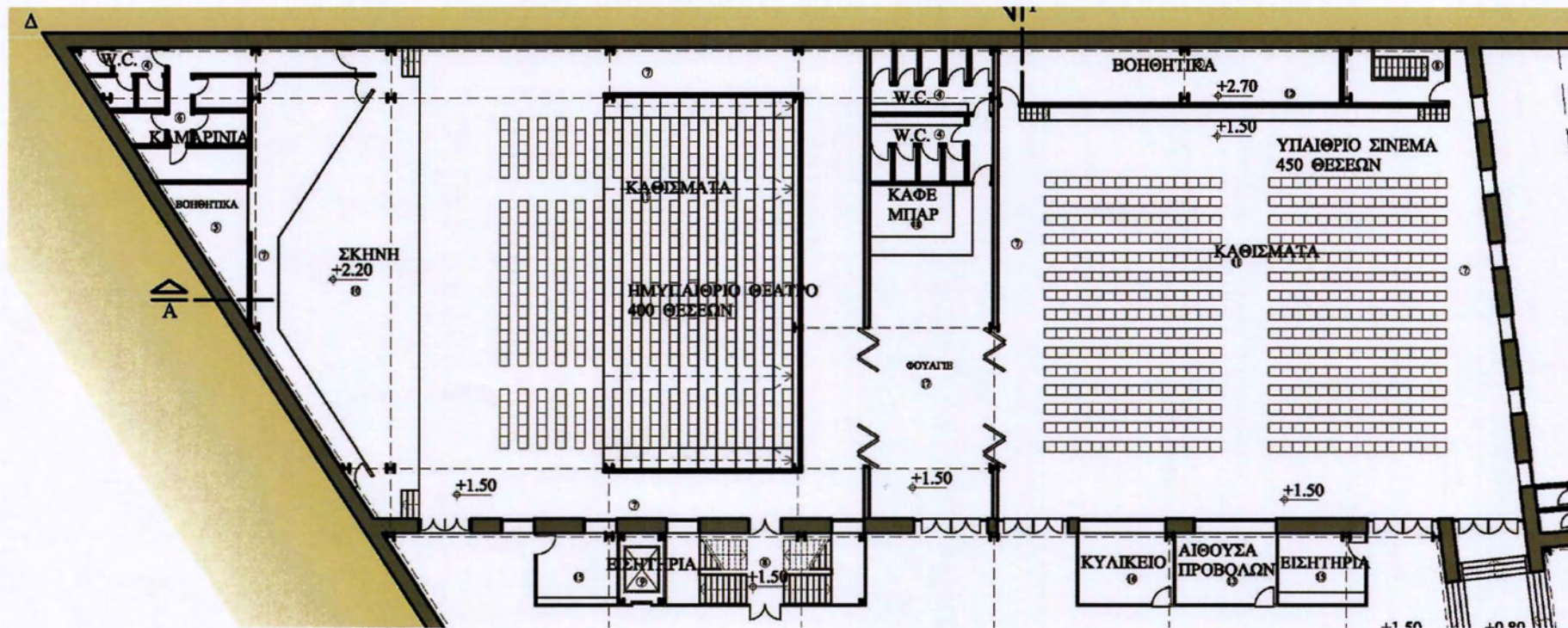
Το κτίριο που βρισκόταν το στεγνωτήριο χωρίζεται σε τρεις μεγάλους χώρους και στεγάζεται αντίστοιχα από τρεις στέγες. Αυτό το κτίριο θα διαμορφωθεί σε χώρο έκθεσης, με δυνατότητα μετατροπής του πρώτου χώρου σε αίθουσα διαλέξεων και συνεδρίων. Έχει δύο ανεξάρτητες εισόδους στον πλαϊνό δρόμο (οδός Ταλάντων). Η μία από αυτές οδηγεί σε ημυπαίθριο πλακόστρωτο χώρο και στη συνέχεια στο φουαγιέ του κτιρίου, χώρο που περιγράφεται από τοξωτά ανοίγματα πλινθοδομών και περιλαμβάνει την παλιά καπνοδόχο του εργοστασίου. Το φουαγιέ καλύπτεται με ξύλινες εμφανείς κεραμωτές δίριχτες στέγες, ενιαίες με τις πίσω μεγάλες αίθουσες. Η αίθουσα του κτιρίου εκθέσεων φωτίζεται από υπερυψωμένους φεγγίτες οροφής και τα ανοίγματα των όψεων.

Η πρόταση

Ημυπαίθριο σινεμά και ημυπαίθριο θέατρο (χώρος E):

Το θέατρο και το σινεμά βρίσκονται στην πάνω αριστερή γωνία του οικοπέδου (επίπεδο +1.50) και το θέατρο καταλήγει στον πρώτο όροφο (+4.80), ενώ το σινεμά παραμένει ισόγειο. Ανάμεσά τους υπάρχει φουαγιέ με καφέ-μπαρ και τουαλέτες και τριγύρω τους όλοι οι απαραίτητοι βοηθητικοί χώροι (αίθουσα προβολών, ήχου, εισιτηρίων κτλ). Έχουν μεγάλο μέγεθος ώστε να μπορούν να φιλοξενήσουν πολύ κόσμο.

Παρκινγκ και πλατεία:

Ο χώρος του παρκινγκ (30 θέσεις) έχει διαταχθεί σε ημιυπόγειο επίπεδο , στο -1.50, για να αποφευχθούν οι δαπανηρές θεμελιώσεις λόγω της γειννίασης του οικοπέδου με τη θάλασσα. Το παρκινγκ καλύπτεται από το υπαίθριο θέατρο και τον υπαίθριο κινηματογράφο στο επίπεδο +1.50 . Στο υπόλοιπο επίπεδο στην ίδια στάθμη, διαμορφώνεται πλατεία (χώρος συγκέντρωσης) με καφεενία, μπάρ και καταστήματα

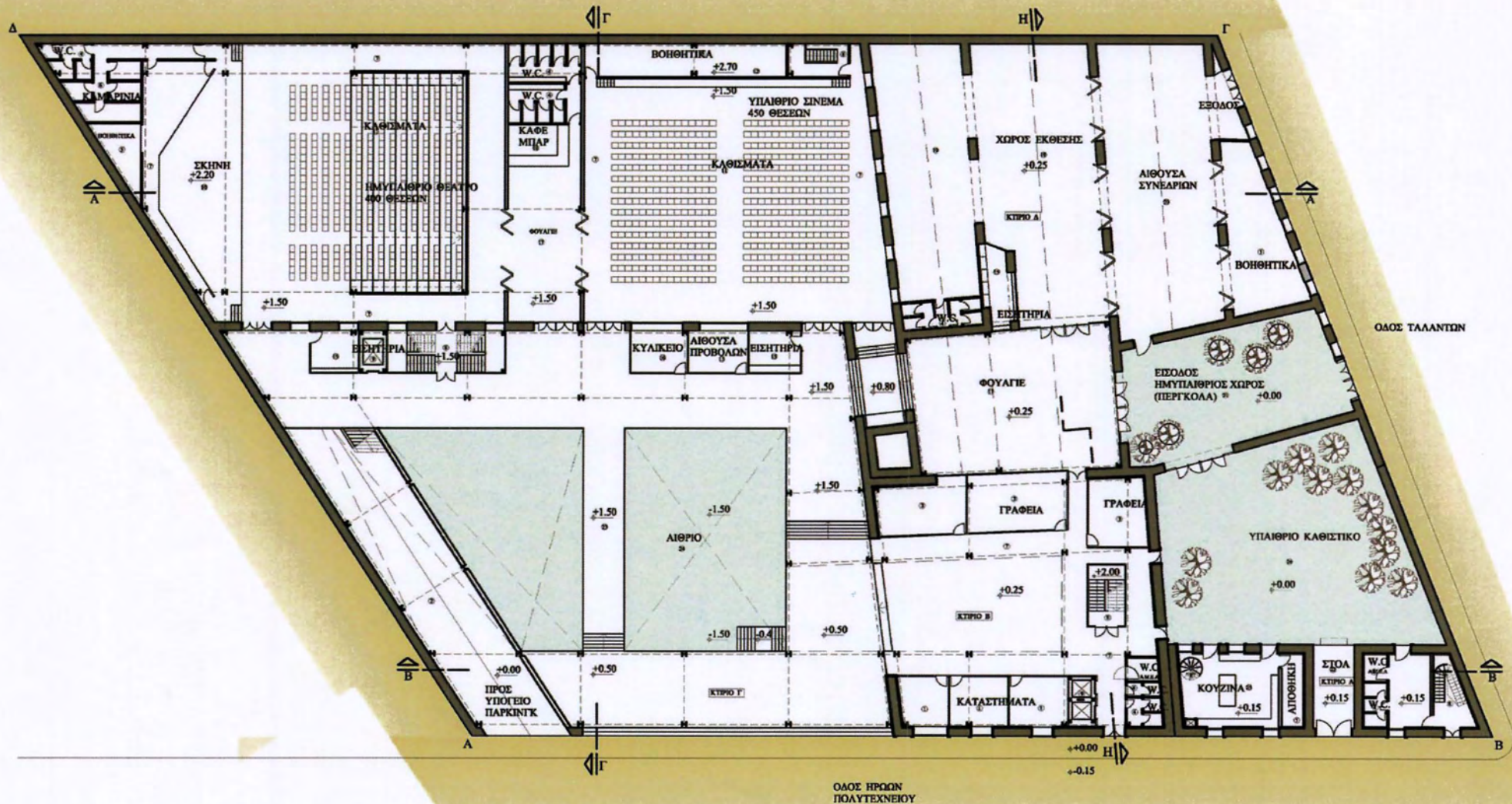
Κλιμακοστάσια και ασανσέρ:

Στους πάνω ορόφους φτάνει κανείς με 2 συγκροτήματα από σκάλες και ασανσέρ, που το μεν πίσω εξυπηρετεί το ημιυπόγειο παρκινγκ (-1.50) , την είσοδο του θεάτρου και κινηματογράφου (+1.50) και το άδειασμα του θεάτρου (+4.80). Το δε μπρος εξυπηρετεί τα γραφεία +0.25, +3.80, +7.70 που συγκεντρώνονται στο δεξιό τμήμα του συγκροτήματος.

5) Κατασκευαστικά στοιχεία:

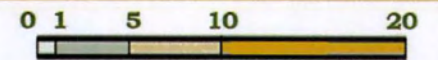
- Διατηρούνται και αποκαθίστανται όλες οι πλινθοδομές των κτιρίων του συγκροτήματος. Σύμφωνα με τη χρήση, εκεί που οι νέες στατικές απαιτήσεις το επιβάλλουν, προστίθεται μανδύας μπετόν για την ενίσχυση του κελύφους των κτιρίων (πχ. κτίριο εστιατορίου, κτίριο γραφείων κτλ). Σε αντίθεση, στο ισόγειο κτίριο που στεγάζει τις εκθέσεις, επιλέγεται η μέθοδος επισκευής της λιθοδομής με τσιμεντενέσεις.
- Ο σκελετός των νέων κατασκευών είναι μεταλλικός, εμφανής, από διπλά T διατομής IPE 300, και διαδοκίδες από διπλά T διατομής IPE 180 .
- Τα δάπεδα είναι σύμμεικτη κατασκευή από γαλβανισμένη λαμαρίνα και οπλισμένο σκυρόδεμα.
- Στο θέατρο και στον κινηματογράφο τα δάπεδα είναι σύμμεικτη κατασκευή από σιδηρά υποστυλώματα διπλού T και πλάκες μπετόν, όπως επίσης και σε όλες τις οροφές των χώρων του υπογείου.
- Οι πλακοστρώσεις είναι μάρμαρο λευκό όπως όλων των παλιών κτιρίων της Ερμούπολης.
- Εσωτερικά τα καταστήματα και τα γραφεία , οι αίθουσες του εκθεσιακού κέντρου και το εστιατόριο έχουν ξύλινο δάπεδο.
- Τα κιγκλιδώματα είναι τζάμι σε μεταλλική κατασκευή.
- Τα κουφώματα στα παλιά κτίρια είναι ξύλινα, αποκατεστημένα στα ίδια σχέδια με τα παλιά, αλλά με διπλούς μονωτικούς υαλοπίνακες. Στα νέα κτίρια, τα κουφώματα είναι αλουμινίου, επίσης με διπλούς μονωτικούς υαλοπίνακες.
- Τα διαχωριστικά των καταστημάτων γίνονται με «σάντουιτς» διπλής γυψοσανίδας εκατέρωθεν, με εσωτερική μόνωση.
- Οι εξωτερικές όψεις στα καταστήματα είναι υαλοπετάσματα, με διπλούς υαλοπίνακες, για να υπάρχει η οπτική επαφή με την μπροστινή παραλία. Αυτά τα υαλοπετάσματα λειτουργούν σε συνδυασμό με κινητές ξύλινες περσίδες ρυθμιζόμενες. Επειδή ο προσανατολισμός του κτιρίου είναι βορειοανατολικός, επιλέγονται κατακόρυφες περσίδες και υπάρχει πρόβλεψη για χρήση παθητικής ηλιακής ενέργειας.
- Υπάρχουν μονώσεις σε όλες τις πλάκες, εξωτερικές δοκούς και δώματα.
- Η στήριξη σε διακεκριμένα στοιχεία (γέφυρα, οροφή θεάτρου) γίνεται με χωροδικτύωμα.
- Στους εσωτερικούς χώρους (φουαγιέ θεάτρου, καταστήματα, γραφεία κτλ) χρησιμοποιείται ψευδοροφή ορυκτών ινών.
- Ο υπαίθριος χώρος που σηματοδοτεί την είσοδο του κτιρίου εκθέσεων έχει μεταλλική πέργκολα, πλακόστρωση με τα κλασικά ερμούπολιτικά πλακάκια και διαμόρφωση φύτευσης.

κάτοψη ισογείου

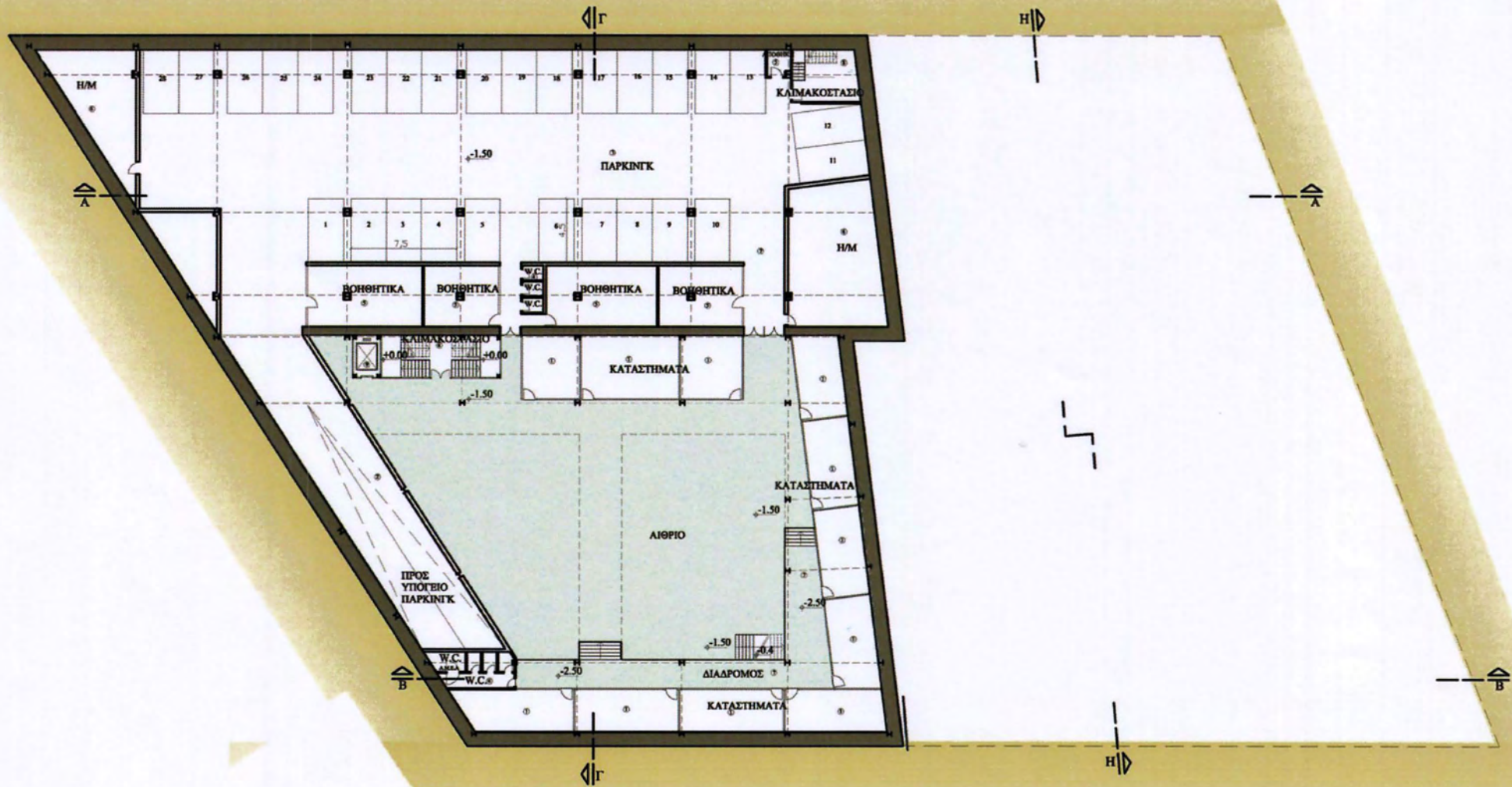

πίνακας χώρων/ χρήσεων

1. καταστήματα	6. καμαρίνια	11. καθίσματα	16. κυλικείο	21. περίγκολα
2. ράμπα αυτοκινήτων	7. διάδρομοι	12. οθόνη σινεμά	17. φουαγιέ	22. στοά
3. γραφεία	8. κλιμακοστάσιο	13. αίθουσα προβολών	18. καφέ / μπαρ	23. γέφυρα
4. w.c.	9. ανεκκυστήρες	14. αίθουσα ηχου	19. κώρος έκθεσης	24. αίθριο
5. βοηθητικά/αποθήκες	10. σκηνή	15. εισιτήρια	20. αίθουσα συνεδριών	25. κουζίνα
				26. υπαίθριο καθιστικό

κάτοψη υπογείου

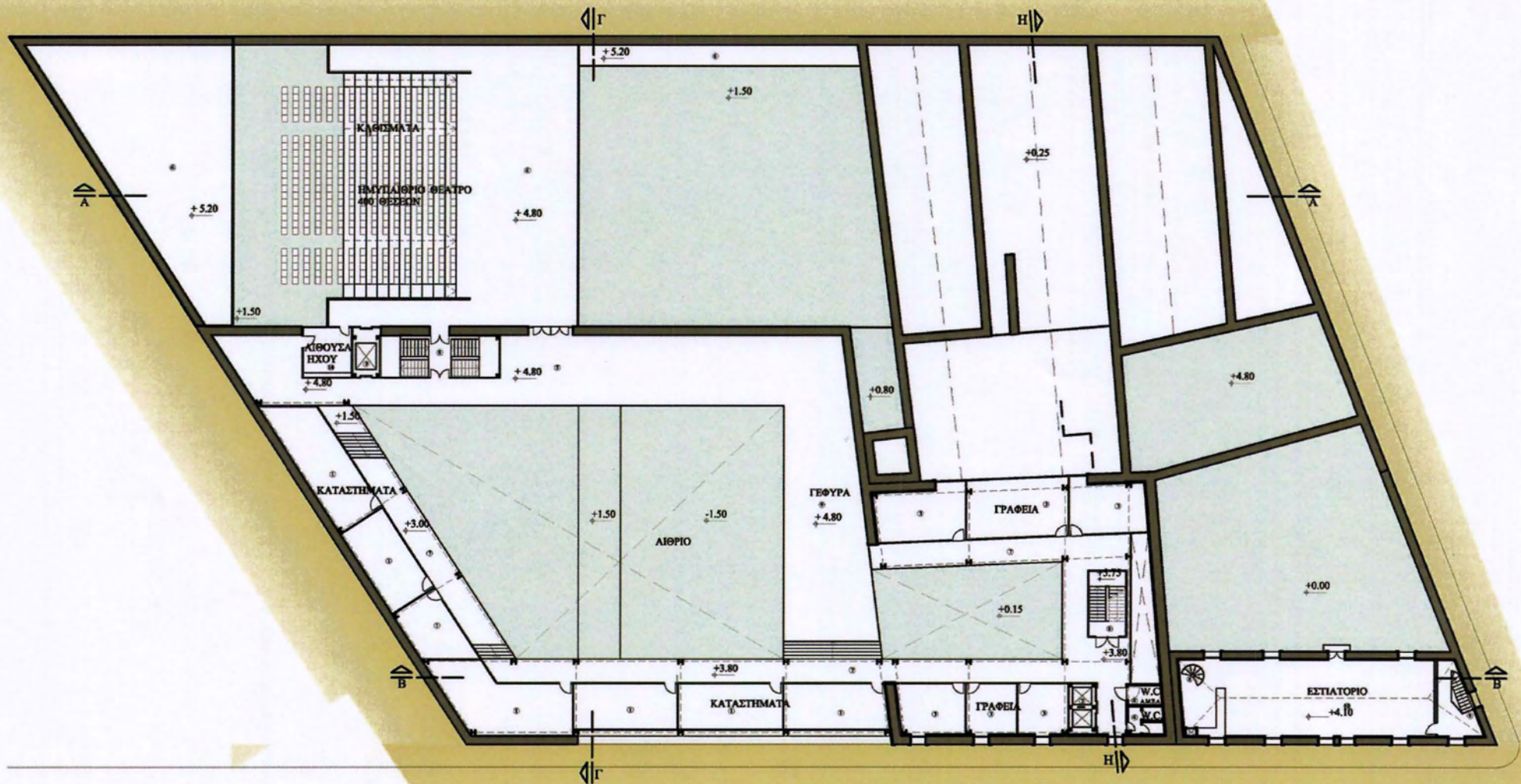

πίνακας χώρων/ χρήσεων

1. καταστήματα	6. η/ρ
2. ράμπα αυτοκινήτων	7. διάδρομοι
3. πάρκινγκ	8. κλιμακοστάσιο
4. w.c.	9. ανελκυστήρες
5. βοηθητικά	

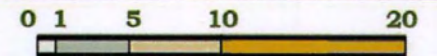

κάτοψη α' ορόφου

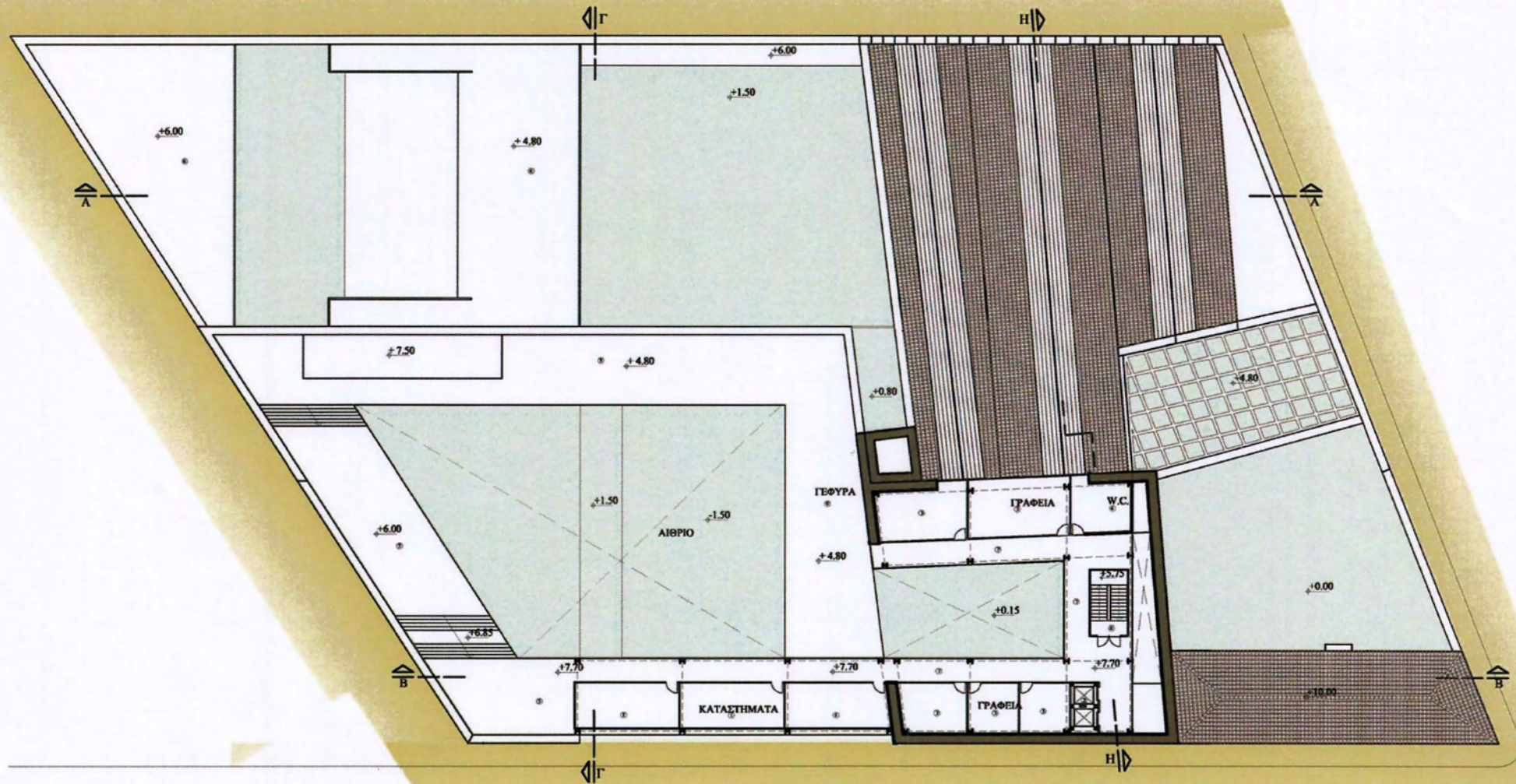

πίνακας χώρων/ χρήσεων

1. καταστήματα	6. μη βατό δώμα
2. ανελκυστήρες	7. διάδρομοι
3. γραφεία	8. κλιμακοστάσιο
4. w.c.	9. γέφυρα
5. βατό δώμα	10. εστιατόριο

κάτοψη β' ορόφου

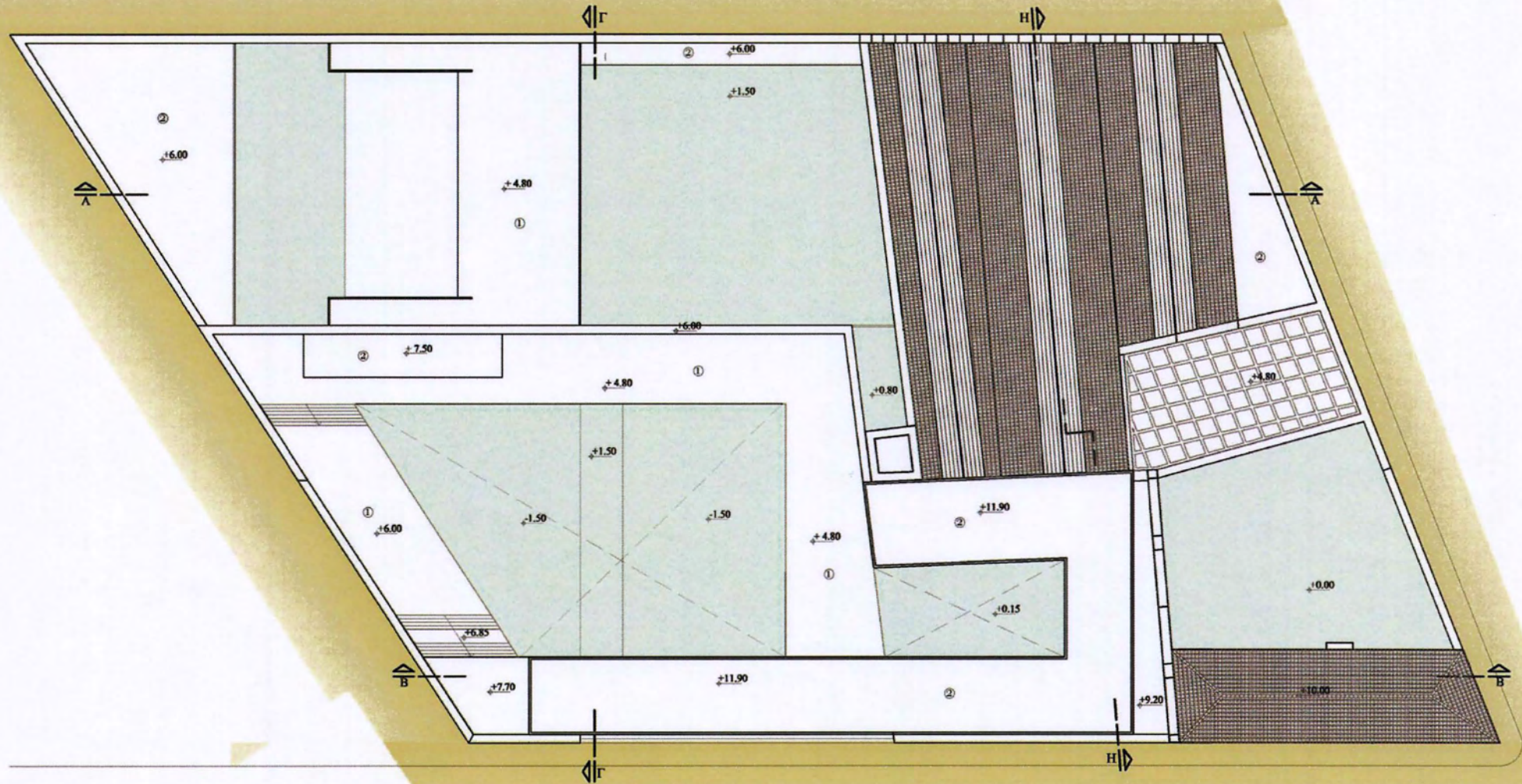

πίνακας χώρων/ χρήσεων

1. καταστήματα	6. μη βατό δώμα
2. ανελκυστήρες	7. διάδρομοι
3. γραφεία	8. κλιμακοστάσιο
4. w.c.	9. γέφυρα
5. βατό δώμα	

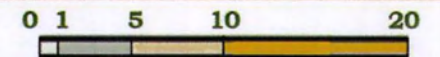

κάτοψη δωμάτων

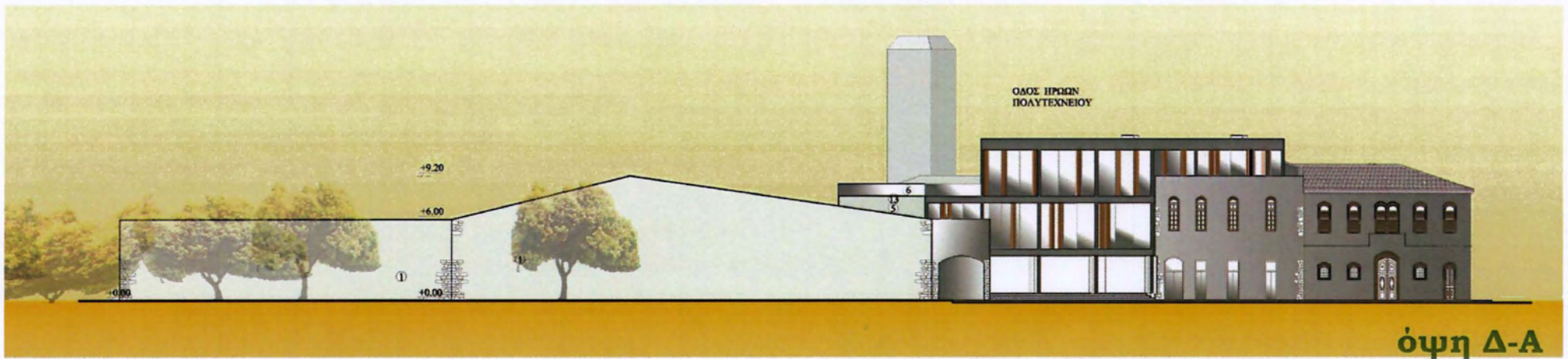
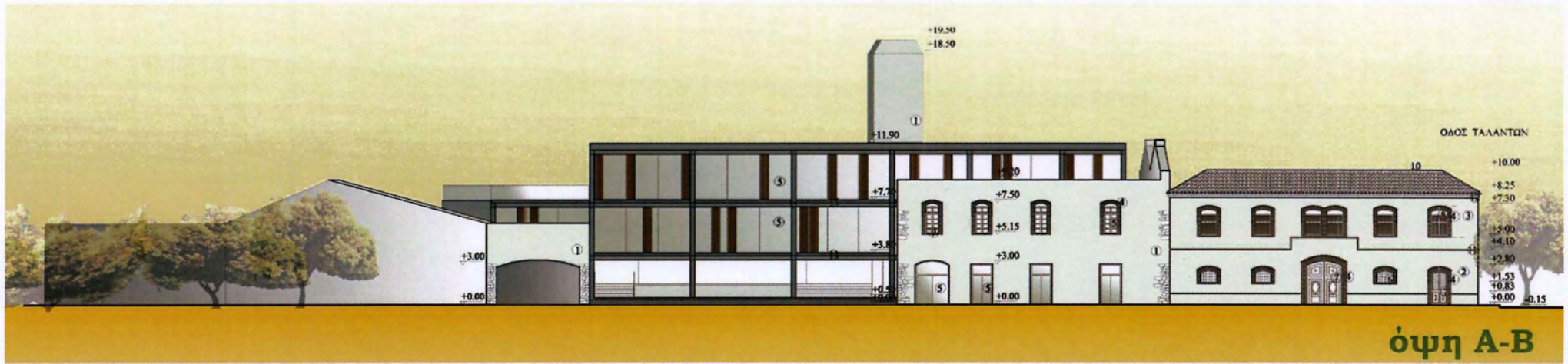

πίνακας χώρων/ χρήσεων

1. βατό δώμα
2. μη βατό δώμα

ὄψεις

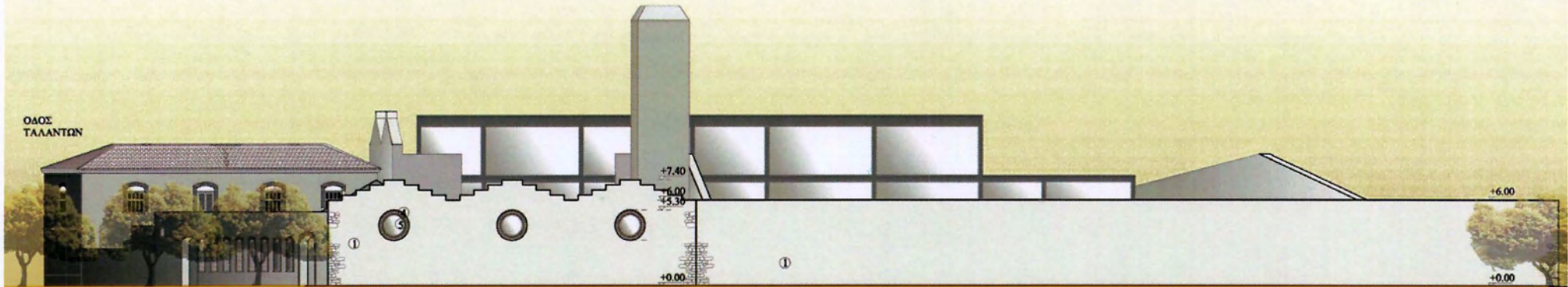

πίνακας υλικών

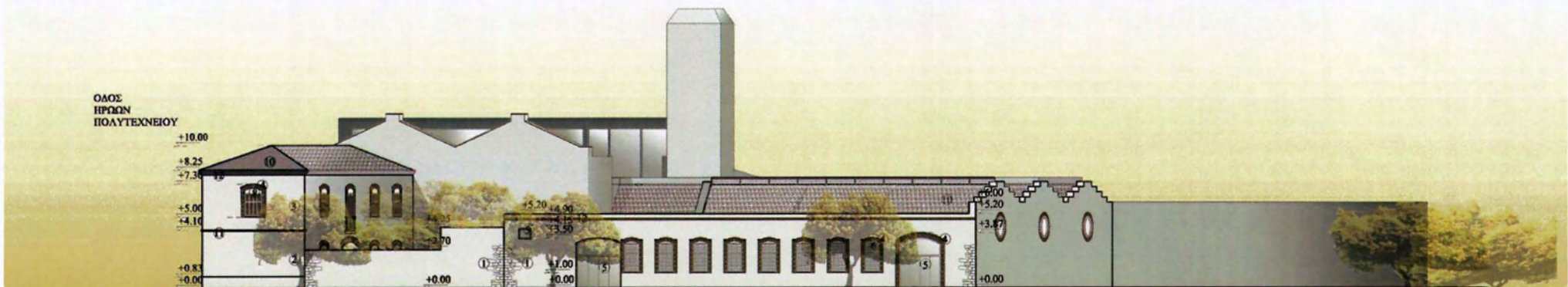
1. εμφανής λιθοδομή	8. ξύλινα εξώφυλλα
2. επίχρισμα	9. ξύλινα κουφώματα
3. επίχρισμα διαφορετικού χρώματος	10. στέγη κεραμωτή
4. πλαίσιο από κόκκινα τούβλα	11. ταινία διπλής σειράς τούβλων
5. υαλοστάσια	12. γείσο επίστεψης
(τριπλή σειρά τούβλων)
6. κιγκλιδώματα ασφαλείας	13. μεταλλικός σκελετός
7. ξύλινη ταμπλαδοτή πόρτα	14. περσίδες

όψεις

όψη Γ-Δ

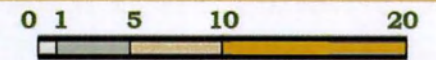
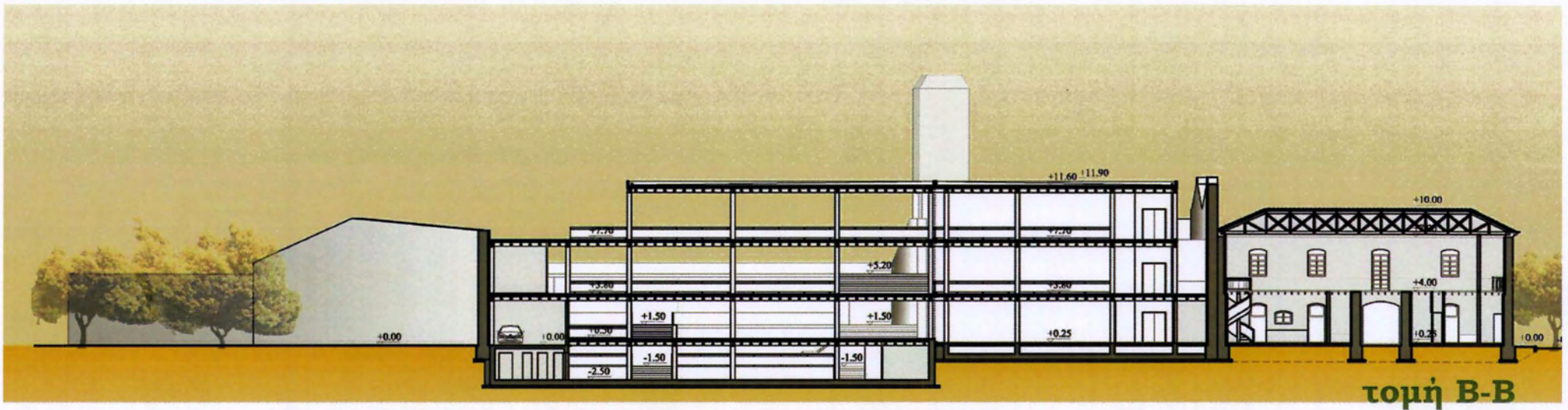
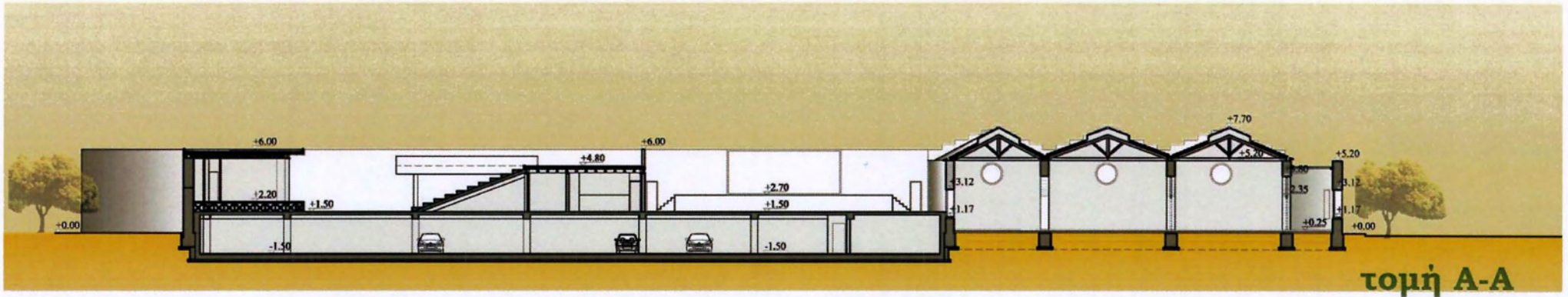
όψη Β-Γ

πίνακας υλικών

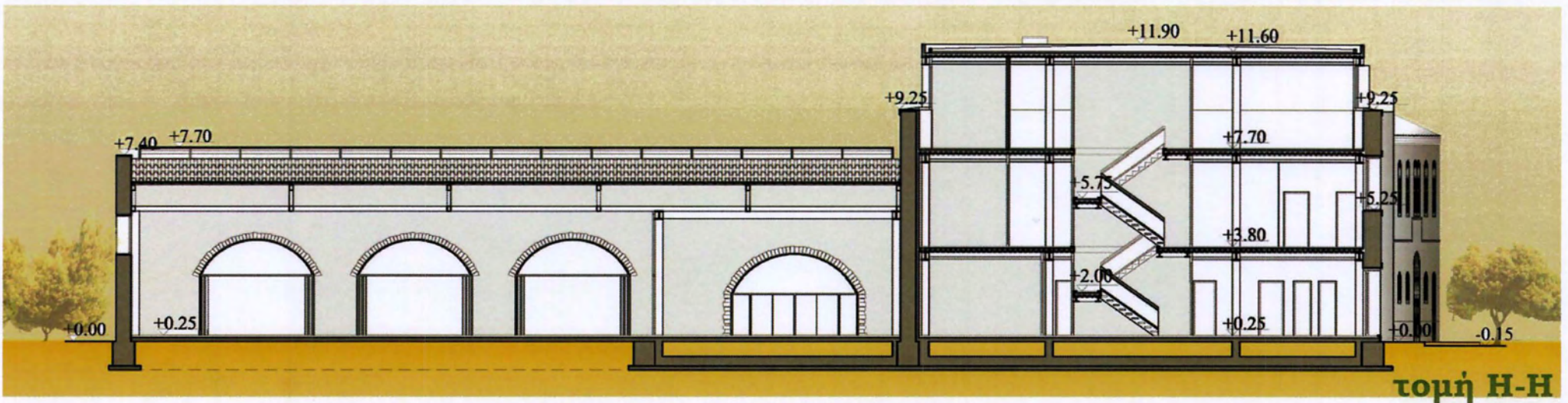
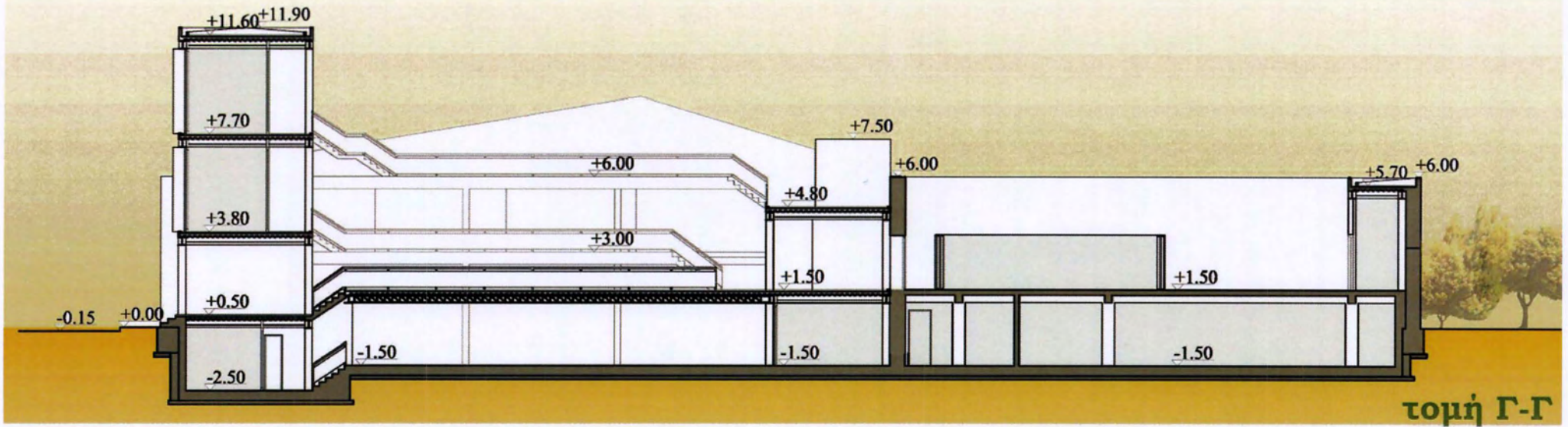
1. εμφανής λιθοδομή	8. ξύλινα εξώφυλλα
2. επίχρισμα	9. ξύλινα κουφώματα
3. επίχρισμα διαφορετικού χρώματος	10. στέγη κεραμωτή
4. πλαίσιο από κόκκινα τούβλα	11. ταινία διπλής σειράς τούβλων
5. υαλοστάσια	12. γείσο επίστεψης
(τριπλή σειρά τούβλων)
6. κιγκλιδώματα ασφαλείας	13. μεταλλικός σκελετός
7. ξύλινη ταμπλαδωτή πόρτα	14. περσίδες

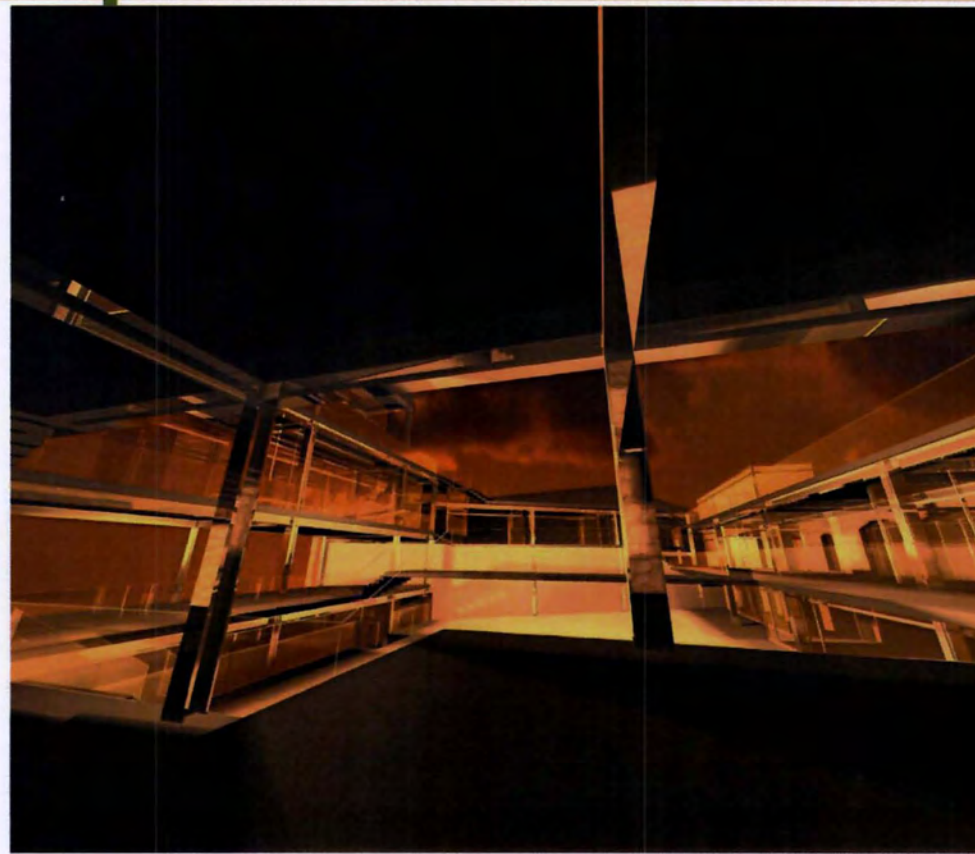
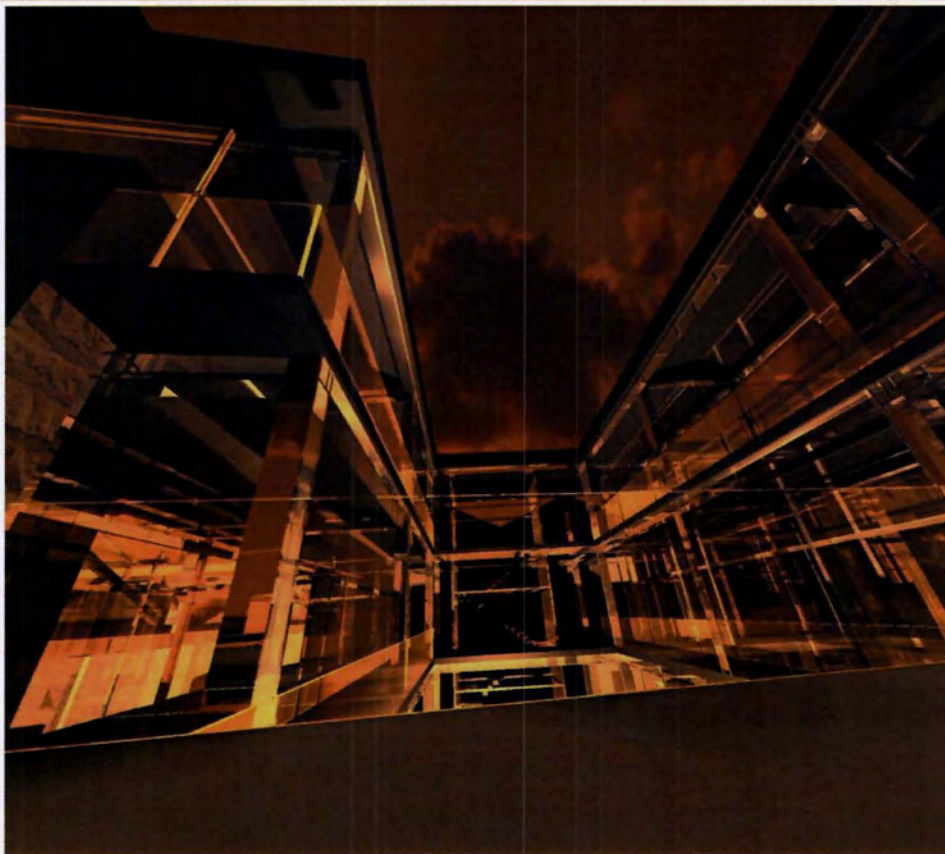
τομές

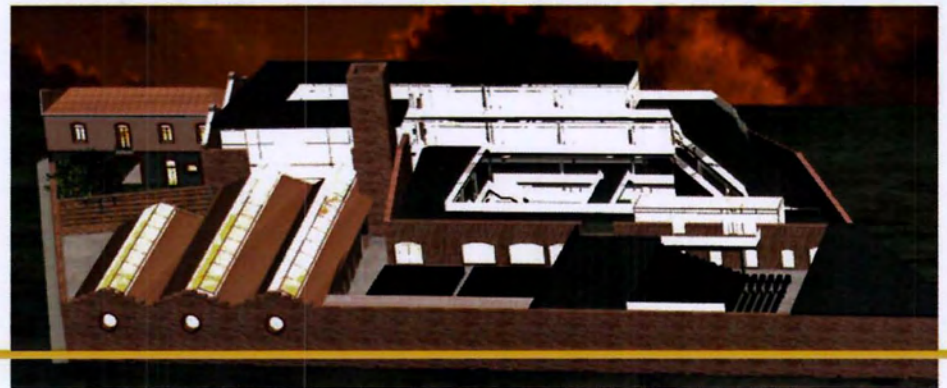
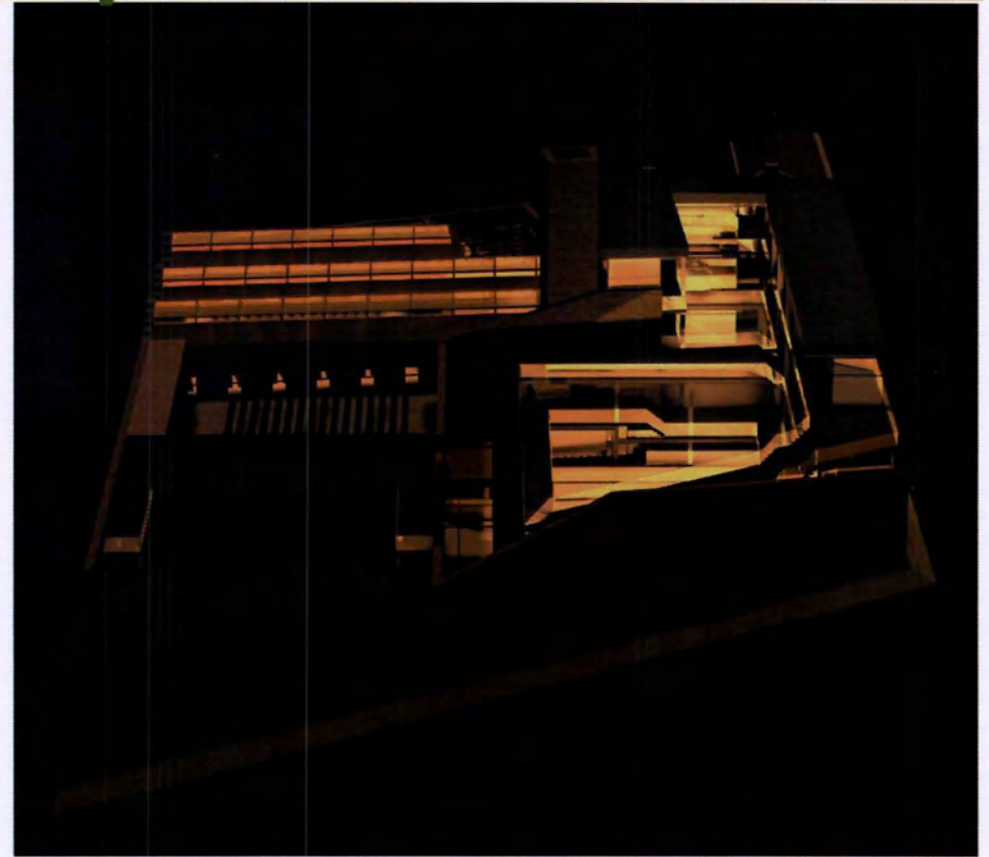
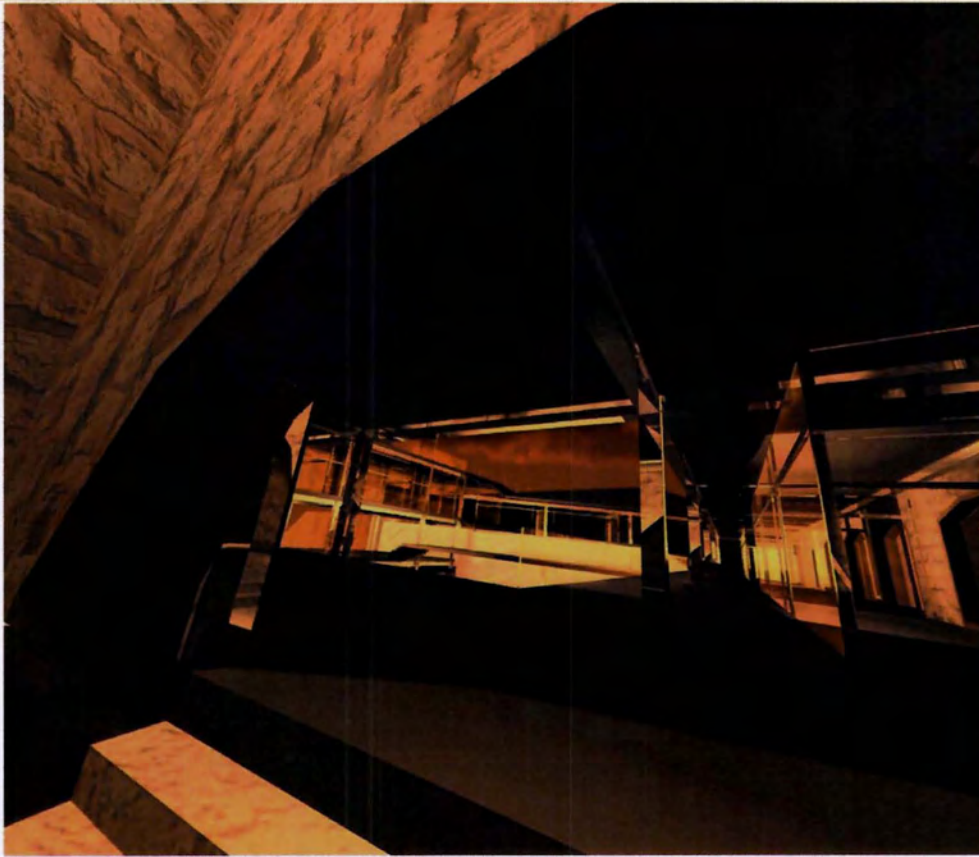
τομές

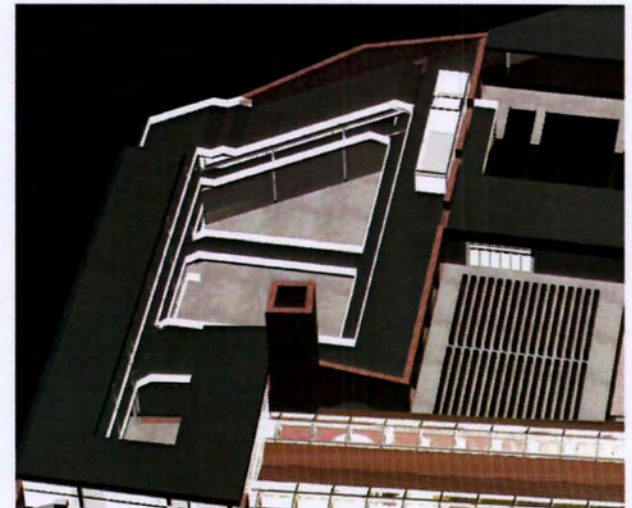
τριδιάστατα σχέδια

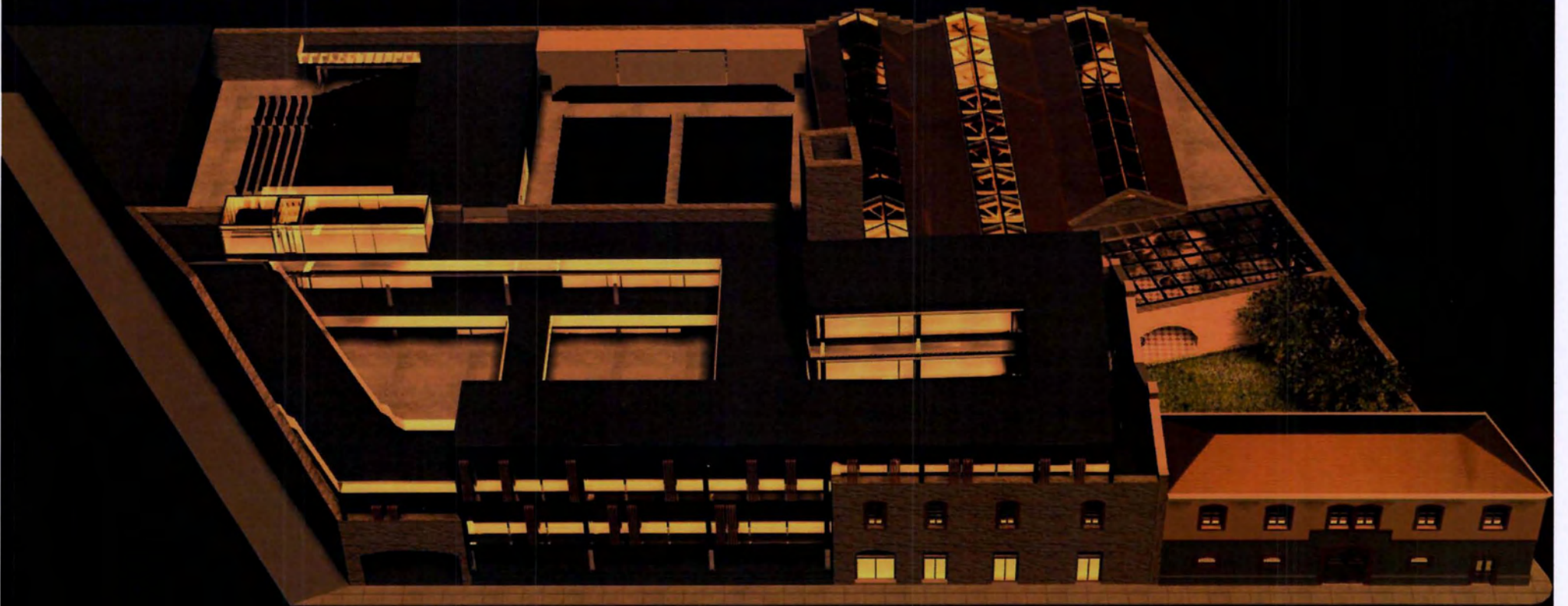
τριδιάστατα σχέδια

τριδιάστατα σχέδια

τρισδιάστατα σχέδια

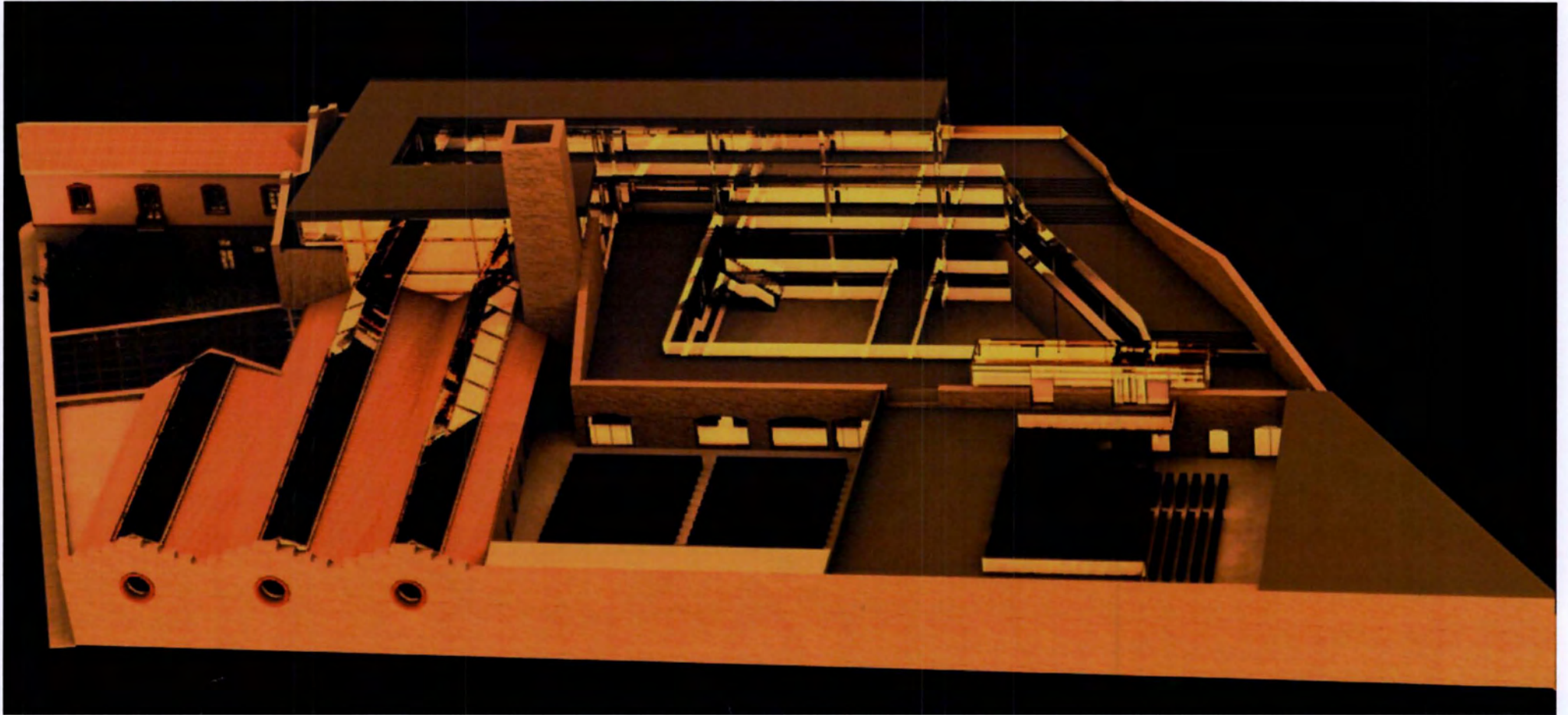
τριδιάστατα σχέδια

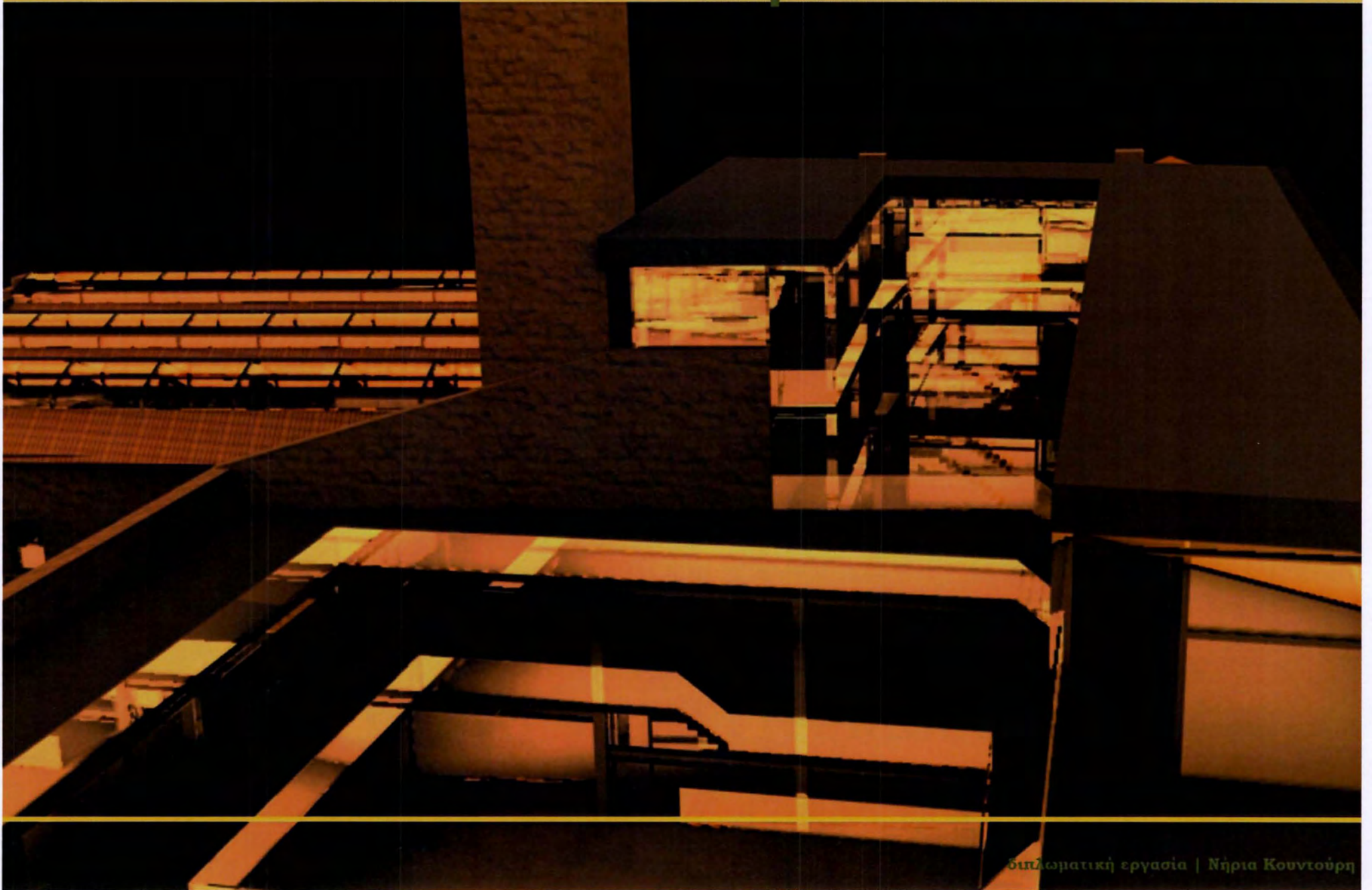
τρισεδιάστατα σχέδια

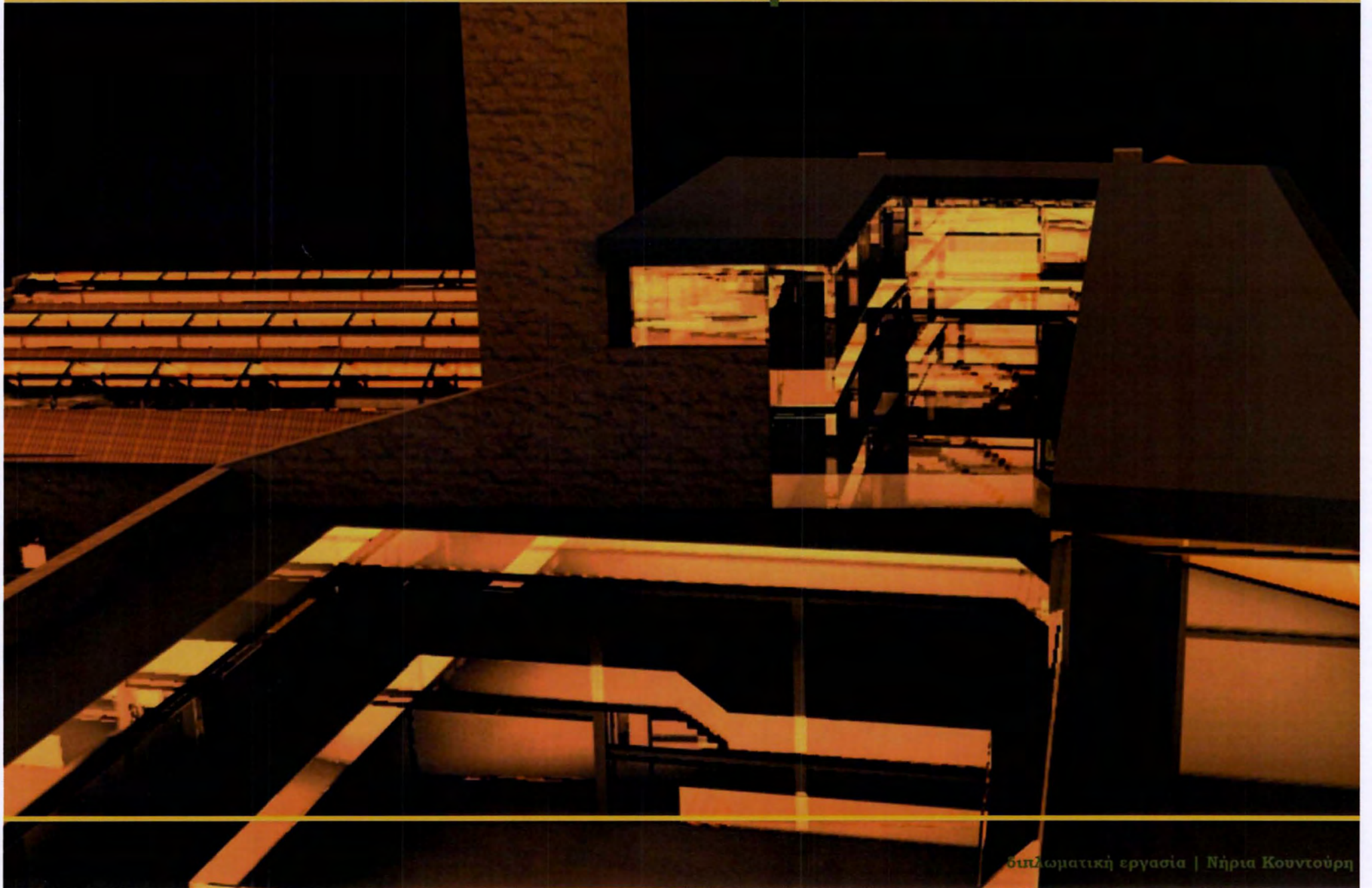
τριδιάστατα σχέδια

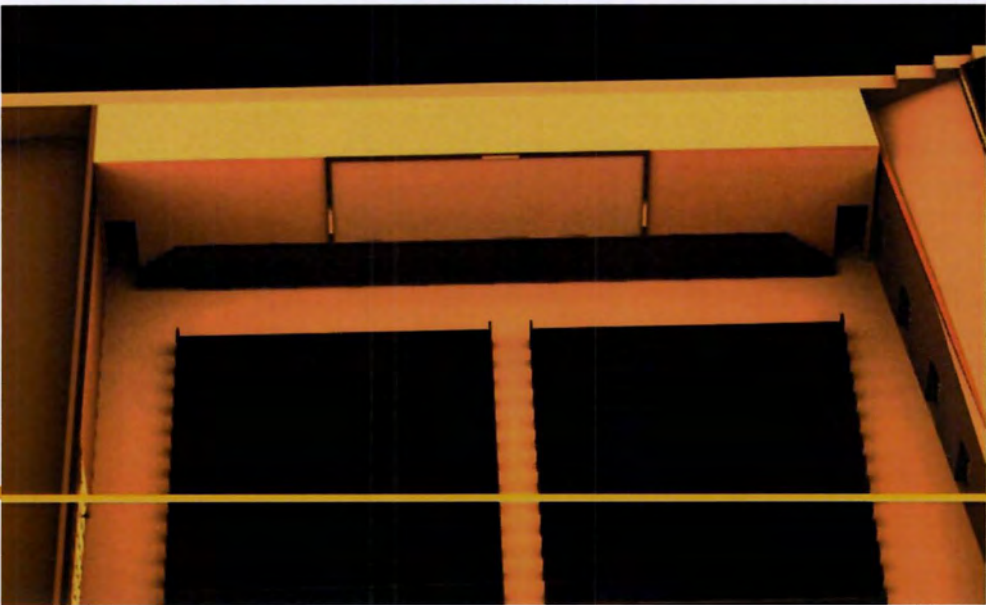
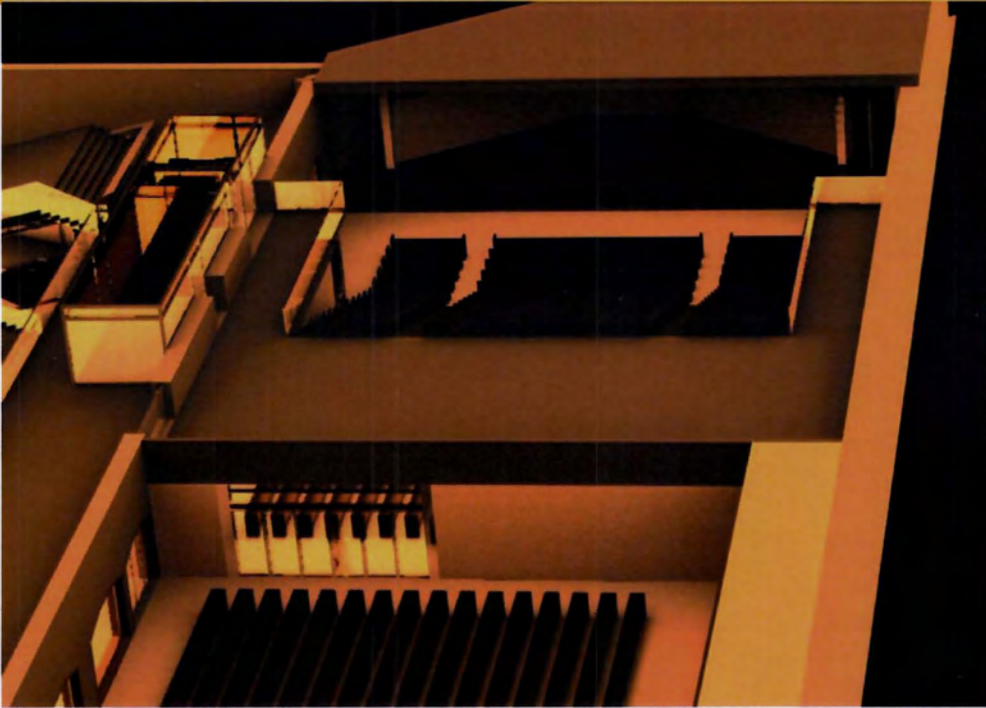
τριδιάστατα σχέδια

τριδιάστατα σχέδια

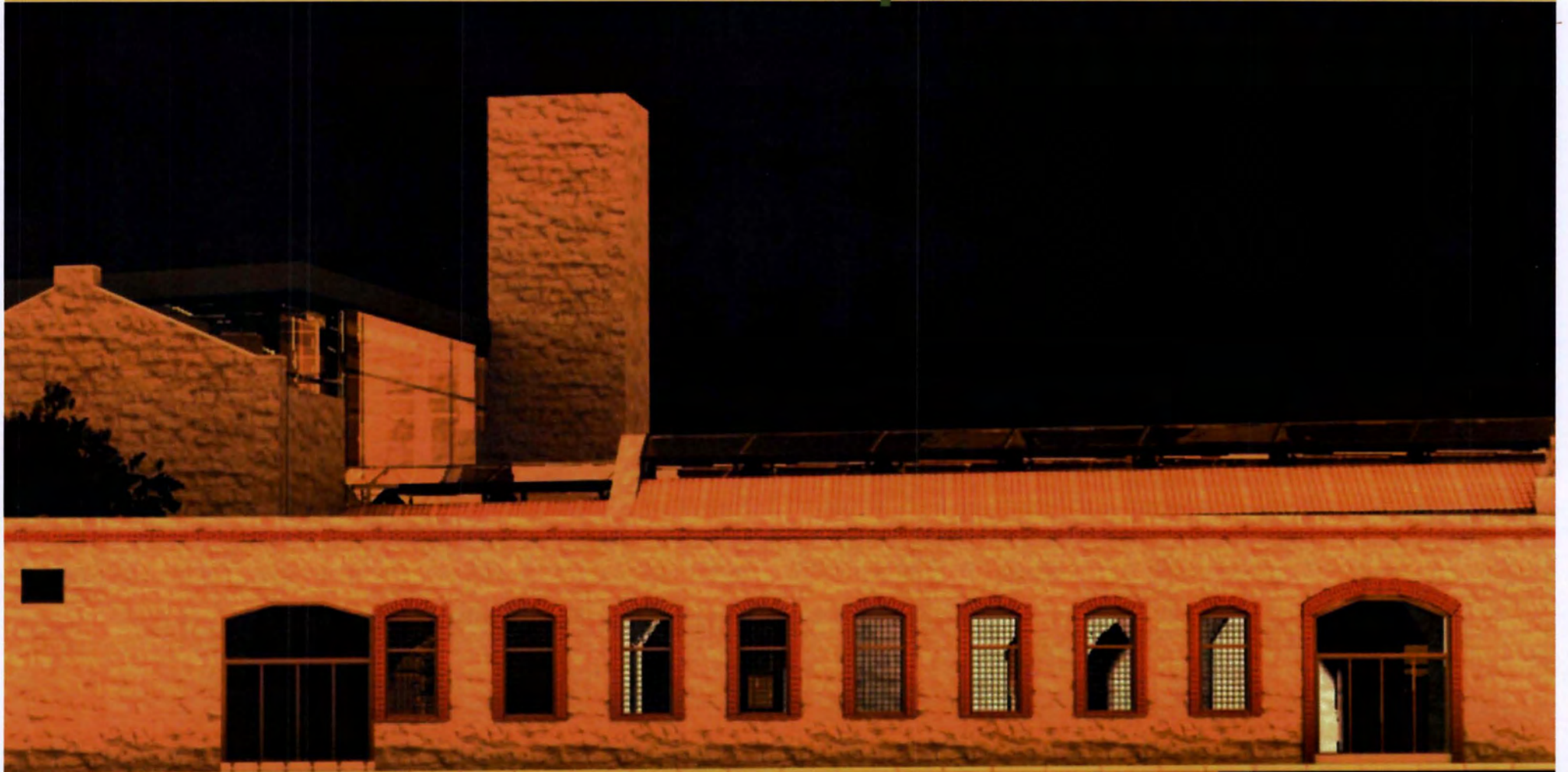
τριδιάστατα σχέδια

τριδιάστατα σχέδια

τριδιάστατα σχέδια

τριδιάστατα σχέδια

διπλωματική εργασία | Νήρια Κουντούρη

διπλωματική εργασία | Νήρια Κουντούρη

τριδιάστατα σχέδια

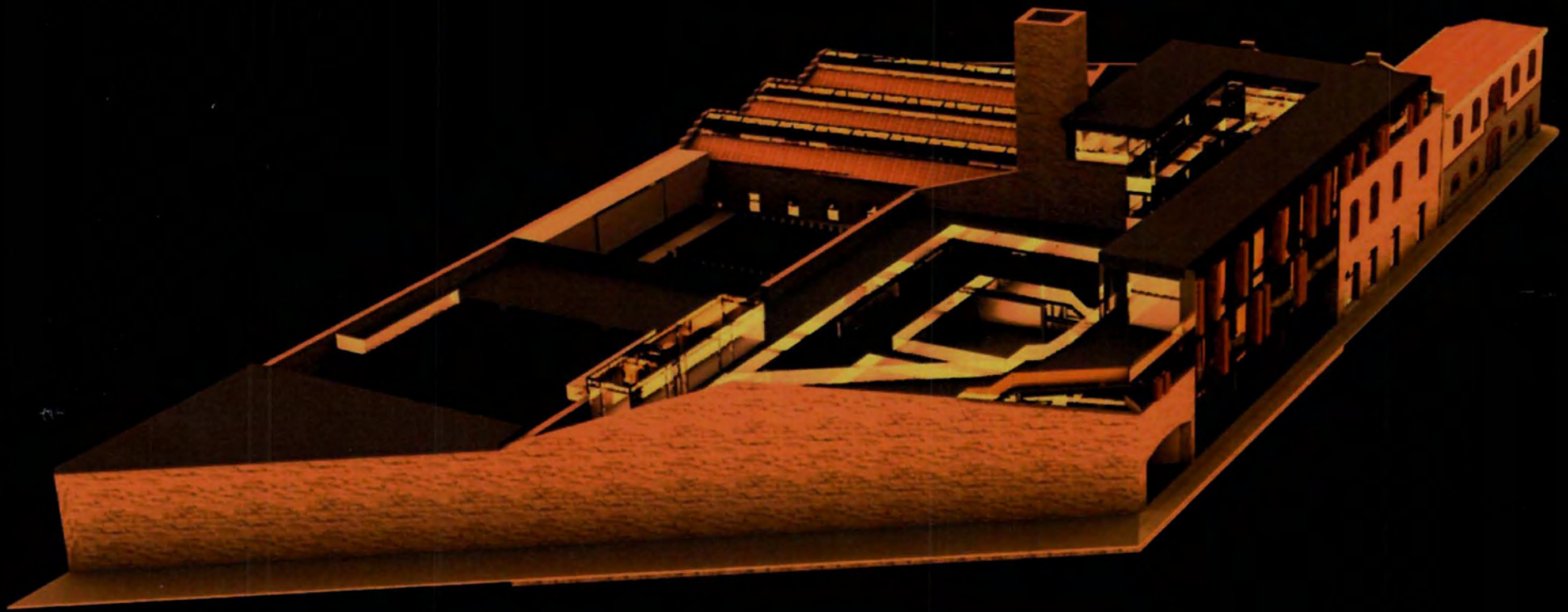
τριδιάστατα σχέδια

τριδιάστατα σχέδια

τριδιάστατα σχέδια

Συμπεράσματα

Το κτιριακό συγκρότημα βαφείο- αποθήκη του πρώην εργοστασίου, μαζί με το μπροστινό τμήμα του εργοστασίου κλωστήριο υφαντήριο πρέπει να ξαναενταχθούν στον πολεοδομικό ιστό της πόλης σαν αναπόσπαστα τμήματα της βιομηχανικής κληρονομιάς της χώρας μας που θα ξαναδώσει σημασία στις ιστορικές και αρχιτεκτονικές αξίες, όταν μάλιστα αυτές είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τα βιώματα ενός τόπου και μιας εποχής. Εξάλλου μπορεί να δώσει ζωή στην πόλη, εμπορική κίνηση, και να αποτελέσει ένα σημείο συγκέντρωσης, χαλάρωσης και αναψυχής για τους κατοίκους της και τους τουρίστες που την επισκέπτονται.

βιβλιογραφία

ΠΗΓΕΣ:

Από Δημόσιους Φορείς:

- Χρησιμοποιήθηκε υλικό, κείμενα, πληροφορίες, σχέδια και φωτογραφίες που βρέθηκαν στα Γ.Α.Κ., αρχεία Νομού Κυκλάδων, σε ποικίλους φακέλους, τόσο στο κεντρικό κτίριο Λαδοπούλου στην πλατεία Μιαούλη, όσο και στην αποθήκη των Γ.Α.Κ. Απαραίτητη ήταν η βοήθεια της κ. Αγγελικής Ψιλοπούλου που εργάζεται και οργανώνει τα Γ.Α.Κ.

- Φωτογραφίες και πληροφορίες βρέθηκαν στο Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης ΚεΤεΠο.

Από Ιδιώτες:

- Παραχώρηση σχεδίων εργοστασίου Αποστόλου από τον κ. Χαράλαμπο Δαλεζίου. Τα σχέδια έγιναν από τον αρχιτέκτονα και πολεοδόμο Γεώργιο Ευρυπιώτη.
- Πληροφορίες από την κ. Αγριαντώνη Χριστίνα, ιστορικό, πρόεδρο τμήματος Ι.Α.Κ.Α.
- Χρήσιμες και ποικίλες πληροφορίες από την κ. Στεργίου Πέγκυ, από το τμήμα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης του Επιμελητηρίου Κυκλάδων.

Προφορικές Μαρτυρίες:

- Πελεκάνος Μιχάλης, πρώην Βυρσοδέψης στην Ερμούπολη.
- Σημερινοί Ιδιοκτήτες εργοστασιακών κτιρίων.
- Εργαζόμενοι εργοστασίων.
- Κάτοικοι Ερμούπολης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Αγριαντώνη Χριστίνα, *Οι απαρχές της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα*, Ιστορική αρχείο- Εμπορική τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα 1986.
- Αγριαντώνη Χριστίνα- Φενερλή Αγγελική, *Ερμούπολη –Σύρος, Ιστορικό Οδοιπορικό*, Ολκός, 2000.
- Αδαμάκης Κώστας, *Τα Βιομηχανικά Κτίρια του Βόλου*, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα 2009.
- Αμπελάς Τιμολέων, *Ιστορία της Νήσου Σύρου από των Αρχαιοτάτων Χρόνων Μέχρι των Καθ' Ημάς*, Ρ. Πρίντζη, Ερμούπολη 1874 (Ανατύπωση: Χρ. Α. Καλημέρης, Ερμούπολη 1998).
- Γκούτος Χαρίλαος Γ., *Οι απεργίες στη Σύρο το 1879*, Αντ. Ν. Σακκούλα, Αθήνα- Κομοτηνή 1999.
- Δεμίρη Κωνσταντίνα, *Τα ελληνικά κλωστούφαντουργεία*, Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1991.
- Ε. Ιστορικά, *Σύρος. Το Μεγάλο Λιμάνι του 19ου Αιώνα*, Τράπεζα Πειραιώς / Ελευθεροτυπία, 26 Ιουνίου 2003.
- Ελευθερίου Μάνος και φωτογράφοι, *Νεοκλασική Ερμούπολη*, Ελληνικά γράμματα, Αθήνα 2000.
- Ελευθερίου Μάνος, *Ενθύμιον Σύρου*, Γνώση, Αθήνα 1993.
- Ελευθερίου Μάνος, *Σύρος : Ένα Νησί - Μια Ιστορία, Καρτ Ποστάλ και Φωτογραφίες του 19ου και 20ού Αιώνα*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2001.
- Ελευθερίου Μάνος, *Ερμούπολη, Μια Πόλη στη Λογοτεχνία, Μεταίχμιο*, Αθήνα 2003.
- Ε.Μ.Π.- Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, *Ιστορικός Βιομηχανικός Εξοπλισμός στην Ελλάδα*, Υπουργείο Ανάπτυξης, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Ε.Μ.Π.- Εκδόσεις Οδυσσεάς, Αθήνα 1998.
- Θεοδώρου Βασιλική - Λούκος Χρήστος, *Το αρχείο της βιομηχανίας «Κλωστήριον και Υφαντήριον Ε. Λαδοπούλου Γιών εν Σύρω»*, εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, Παράρτημα του περιοδικού «Μνημών» αρ. 12, Αθήνα 1996.
- Καρδάσης Βασίλης, *Σύρος, Σταυροδρόμι της Ανατολικής Μεσογείου (1832-1857)*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1999.
- Κασιγιάννη Ιωάννα- Κονδύλη Λαγάρη Αντωνία, *Βιομηχανικά Κτίρια στην Ερμούπολη*, Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 2000.
- Κριτσίνης Κωνσταντίνος, *Η Ιστορία της Σύρου, της Άνω Σύρου και της Ερμούπολης, από την Προϊστορική Εποχή μέχρι τον 20ο μ.Χ. Αιώνα*, Σύρος 2008.
- Λούκος Χρήστος – Πολέμη Πόπη, *Οδηγός Δημοτικού Αρχείου Ερμούπολης 1821-1949*, Αθήνα 1987.
- Μαρκουλής Αντώνης Ε., *Η Κλωστούφαντουργία στη Σύρα από τον 19ο στον 21ο Αιώνα*, Δήμος Ερμούπολης, Σύρα 2008.
- Ripard Jacques, *Η Βιομηχανική Αρχαιολογία*, Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα, ΕΤΒΑ, Αθήνα 1991 (Presses Universitaires de France, Παρίσι 1985 το πρωτότυπο)
- Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Ιστορίας, *Νεοελληνική Πόλη, Οθωμανικές Κληρονομίες και ελληνικό Κράτος, Β' Τόμος*, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, Αθήνα 1985 (Συνεδρία Αφιερωμένη στην Ερμούπολη).
- Τραυλός Ιωάννης- Κόκκου Αγγελική, *Ερμούπολη. Η Δημιουργία μιας Νέας Πόλης στη Σύρο στις Αρχές του 19ου Αιώνα*, Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα 1980.
- Χάλαρης Δημήτρης Ν., *Η Ερμούπολη σαν Παραμύθι*, Ζαμπέτα Χάλαρη, Σύρος 2004.
- Χάλαρης Δημήτρης, *Ερμούπολη του Χτες*, Σ. Βογιατζή, 1996.

- **ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ (ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ):**

- Θάρρος
- Ένωσις
- Ερμούπολις
- Απόλλων
- Έρμης
- Ήλιος
- Πατρίς
- Αίολος
- Εφημερίς της Κυβερνήσεως
- Συριανά Νέα
- Άποψη
-

- **ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:**

- <http://www.ert.gr/menoumellada/notio-aigaio/00490-syros-sto-navpigeio-tou-neoriou.htm>
- <http://www2.egeonet.gr/aigaio/FORMS/flLemmaBodyExtended.aspx?lemmaID=6901>
- <http://www2.egeonet.gr/aigaio/Forms/flLemmaBody.aspx?lemmaid=6901>
- <http://raskolnikovgr.blogspot.com/2009/08/blog-post.html>
- www.elliniko-panorama.gr/issues.php?...
- [ftp://srv-dide.eyv.sch.gr/Books/.../04_ERMOYPOLI_SEL_\(17x24\).pdf](ftp://srv-dide.eyv.sch.gr/Books/.../04_ERMOYPOLI_SEL_(17x24).pdf)
- <http://pandektis.ekt.gr/dspace/bitstream/123456789/160079/1/SY08.jpg>
- www.rizospastis.gr
- www.syros.gr/siros/index.php
- <http://www.kykladesnews.gr/siros/64-newscategory/55749-2010-02-23-11-54-41.html>
- http://www.apopsy.gr/2005/t_138/history.htm
- www.viokliron.gr/documents/vyrsodepseia_syrou_2.pdf
- <http://www.efstathios.co.uk/Historical%20Archaeology>
- <http://www.hermoupolis.gr/ergostasia.asp?id=30>
- http://www.apopsy.gr/2005/t_138/history.htm

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000109353

